

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 114 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til statsministeren [om forholdet mellem den private og den offentlige sektor].

Af Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Frank Aaen (EL), Line Barfod (EL), Per Clausen (EL), Rune Lund (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL). (Forespørgslen anmeldt 10/10 2006).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren [om tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet].

Af Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Frank Aaen (EL), Line Barfod (EL), Per Clausen (EL), Rune Lund (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL). (Forespørgslen anmeldt 10/10 2006).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til statsministeren [om udviklingen i Irak].

Af Villy Søvnald (SF), Ole Sohn (SF), Rune Lund (EL) og Frank Aaen (EL). (Forespørgslen anmeldt 10/10 2006).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Forhandling om redegørelse nr. R 3:

Ministeren for nordisk samarbejdes redegørelse af 10/10 2006 om det nordiske samarbejde. (Redegørelsen anmeldt 10/10 2006. Redegørelsen givet 10/10 2006. Meddelelse om forhandling 10/10 2006).

Forhandling

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg vil gerne indlede med at takke ministeren for nordisk samarbejde for en god og klar redegørelse.

Denne redegørelsesdebat er jo en fremragende anledning til at sætte fokus på det nordiske samarbejde, her blot en uge før Nordisk Råd holder sin 58. session her på Christiansborg. Her vil rådets 87 medlemmer, der alle er parlamentarikere valgt i de fem nordiske lande og i de tre selvstyrende områder, mødes for at debattere nordisk samarbejde og fælles løsninger på fælles udfordringer. I sessionen deltager desuden de nordiske statsministre, en række øvrige ministre og nordiske oppositionsledere samt parlamentarikere fra Estland, Letland, Litauen og Rusland, og dagens debat er dermed en førsteklasses opvarmning til den vigtige nordiske begivenhed i næste uge.

Under denne session vil Venstre slå kraftigt til lyd for en tiltrængt effektivisering af og fokusering på det nordiske samarbejde. Venstre bakker varmt op om nordisk samarbejde og har traditionelt gjort det, for det nordiske samarbejde bygger nemlig på et helt unikt historisk, værdimæssigt og kulturelt fællesskab.

Men det nordiske samarbejde er desværre ved at sande til – ja, nogle vil endog sige, at det nordiske samarbejde er ved at lide visnedøden. Pressens og befolkningernes interesse for Nordisk Råd har været dalende i de senere år, og årsagen skal givetvis findes i, at arbejdet i såvel Nordisk Råd som Nordisk Ministerråd generelt er præget af for megen snak og for lidt handling.

Desuden spores der en manglende vilje til at foretage klare politiske prioriteringer og fokuseringer, og virkningen er, at midlerne, der er afsat til det nordiske samarbejde, oftest bredes ud på alt for mange projekter. Man vil simpelt hen det hele på én gang i stedet for at prioritere og lægge tyngde på bestemte ting, og så bliver det hele uinteressant for den brede befolkning. Jeg er sikker på, at den brede befolkning i stedet for ønsker sig langt færre, men mere markante politiske satsninger.

Kl. 14.10

I Mittengruppen, der er en af de store partigrupper i Nordisk Råd, har vi erkendt dette problem. Vi politikere skal gøre det bedre i forhold til det nordiske. Derfor ser jeg meget frem til mandag, hvor jeg på vegne af Mittengruppen vil præsentere et nyt program med klare visioner, værdier og mål for det nordiske samarbejde.

For det er påtrængende med fornyelse og effektivisering. Vi skal have skabt ny dynamik og nyt fokus, vi skal have det politiske mod til at prioritere langt færre projekter, hvor vi til gengæld skaber synlige resultater og nordisk merværdi til gavn for borgere og virksomheder i Norden. Det nordiske samarbejde skal ikke bare leve sit eget stille liv næsten i al ubemærkethed. Derfor er det en vigtig politisk opgave at udstikke nogle klare pejlemærker for anvendelsen af de afsatte midler til fælles nordisk samarbejde og fælles projekter.

Det kræver også, at vi fremover ser mere på helheden frem for måske på snævre sektorinteresser, der nogle gange kan spille ind. Vi skal hvert år foretage en politisk prioritering med udgangspunkt i klare visioner og mål, vi skal med andre ord bygge nogle nordiske fyrtårne, der kan kaste lys, gavn og glæde ud over borgerne i Norden. Hvis det lykkes med en sådan

effektivisering og fokusering, og det er jeg overbevist om at det vil, ja, så vil vi genskabe interessen for det nordiske samarbejde.

På baggrund af regeringens redegørelse vil jeg udtrykke meget stor tilfredshed med, at den nordiske samarbejdsminister her i Danmark det sidste års tid og også under det danske formandskab sidste år har ydet en målrettet indsats for at modernisere det nordiske samarbejde. Venstre opfordrer til, at vi går videre ad den vej.

Venstre vil også gerne kvittere for samarbejdsministerens store vilje til at bygge bro imellem regeringssiden og den parlamentariske side i det nordiske samarbejde. Vi kommer længst med en god dialog også i denne sammenhæng. Det har vi bl.a. oplevet i forbindelse med udarbejdelse af budgettet for Nordisk Råd. Her var der et behov for forbedringer af processen, og der var også et behov for at gøre budgettet mere overskueligt og læsevenligt. Jeg vil gerne takke ministeren for at have taget godt hånd om disse udfordringer.

Lad mig dernæst pege på en række områder, hvor det er relevant at styrke og fokusere det nordiske samarbejde, og hvor vi skal satse på at bygge nogle nordiske fyrtårne. Et af disse fyrtårne er nordisk satsning på forskning og udveksling af viden. På en række snævre forskningsområder kan man skabe nordisk nytteværdi igennem fælles projekter, der skaber viden og senere en mere lønsom produktion.

Et oplagt område for nordisk satsning er forskningen og udbredelsen af vedvarende energi, der kan reducere vores alt for store afhængighed af olie og gas, samtidig med at vi forbedrer vores miljø. Desuden skal vi forske målrettet i at afdække virkningerne af de klimaforandringer, som sker i de arktiske egne i disse år.

Et andet fyrtårn er at fortsætte det målrettede arbejde med at fjerne grænsehindre og bureaukrati i Norden. Vi skal gøre det lettere for borgere og ikke mindst mindre virksomheder at etablere sig og tjene penge overalt i Norden til gavn for os alle sammen. Desuden skal vi fortsætte med at liberalisere energisektoren og andre områder med behov for styrkelse af den frie konkurrence på tværs af de nordiske lande.

En særlig dansk udfordring er at presse på for at fjerne de sidste bureaukratiske barrierer for en fuld udnyttelse af det store potentiale, der findes her i Øresundsregionen. Venstre hilser med tilfredshed, at ministeren er meget opmærksom på denne udfordring. Desuden hilser

vi med tilfredshed, at der er opnået gode fremskridt i forhold til Bornholms transitproblemer over Sverige, konkrete resultater.

Et tredje fyrtårn er at gøre Østersøregionen til en global vinderregion ved at udnytte det store potentiale, der eksisterer i dette område. Jeg glæder mig derfor over, at ministeren har gjort meget ud af dette i redegørelsen.

For godt 15 år siden fik vore baltiske venner friheden, og vi slap af med den usynlige mur, der skar sig ned igennem Østersøen, en mur, der hindrede et naturligt, erhvervsmæssigt, politisk og folkeligt samarbejde på tværs af Østersøen. Desværre har vi endnu ikke formået at udnytte alle de muligheder, denne gunstige historiske udvikling har givet os. Her kan det nordiske samarbejde med stor fordel spille en endnu mere aktiv rolle, også i relation til at forbedre det noget kølige forhold mellem Baltikum og Rusland.

Kl. 14.15

Som et fjerde fyrtårn kan de nordiske og baltiske lande sammen vise EU, at den nordlige del af Europa har meget positivt at bidrage med, noget, der kan være med til at løfte hele Europa. Nok er der tale om, at vi er små lande, men i forning kan små og dygtige lande sagtens hamle op med de store, specielt hvis vi fra Nordens side formår at synliggøre nordiske succeshistorier og fælles nordiske værdier over for resten af Europa.

Endelig må vi ikke glemme den folkelige og kulturelle dimension, der udgør selve limen i det nordiske samarbejde. Det frivillige folkelige engagement i Norden og i forhold til vore venner øst for Østersøen er måske i virkeligheden kernen og ånden i det nordiske samarbejde.

Med hensyn til de selvstyrende områders stilling i det nordiske samarbejde er Venstre helt på linje med regeringens redegørelse. Vi støtter det ønske om en mere selvstændig status i Nordisk Råd og i nordisk sammenhæng, der er fremsat af et enigt Lagting på Færøerne. Venstre ser derfor frem til debatten på sessionen, hvor vi vil slå til lyd for at imødekomme Færøernes og Grønlands ønsker mest muligt inden for rammerne af grundloven.

Lad mig afslutningsvis slå fast: Det nordiske samarbejde er noget helt unikt og værdifuldt, som det er værd at satse på i fremtiden. Men samarbejdet er desværre sandet til. Tiden er inde til, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd sætter sig i spidsen for en tiltrængt fornyelse og effektivisering af det vigtige nordiske samarbejde.

Endnu en gang tak til ministeren for redegørelsen, der viser gode resultater på en række områder i samarbejdet.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra hr. Frode Sørensen.

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Tak til Venstres ordfører, der var jo mange fornuftige ord.

Hr. Kristian Pihl Lorentzen var inde på, at borgernes interesse for Nordisk Råd ikke er så stor, som den har været. Det går jeg ud fra at vi må gøre noget ved. I ministerens redegørelse lægges der allerede i starten vægt på, at det nordiske samarbejde skal være et samarbejde, der er præget af borgerne og som er for borgerne.

Derfor mit spørgsmål: Er hr. Kristian Pihl Lorentzen lidt nervøs for, at de effektiviseringer, som ministeren jo heldigvis skriver ikke må medføre nedskæringer, kan betyde centraliseringer, som måske gør, at det bliver mindre folkeligt end det, vi har nu?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Nej, det frygter jeg ikke, for den fokusering og effektivisering, der tales om her, er en politisk effektivisering, forstået på den måde, at i stedet for at ville prioritere f.eks. 50 ting på en gang, ja, så må vi tage den politiske debat, indtil vi enes om nogle få vigtige fyrtårne. Så kan vi jo fordele det i tid, sådan at i år x prioriterer vi de ting, næste år og tredje år nogle andre ting, så vi får en fokusering. Det er jeg faktisk overbevist om vil øge den folkelige interesse for det nordiske samarbejde. Der kommer meget mere fokus på det.

Med hensyn til nedskæringer lægger Venstre ikke op til at skære ned på rammerne for det nordiske samarbejde. Vi ønsker bare, at vi får mere nytteeffekt for pengene og mere fokusering for de penge, vi har sat af. I øvrigt er netop det folkelige arbejde i Foreningerne NORDEN, som vi holder meget af, noget, Venstre vil lægge vægt på fremover.

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Nu kommer både Venstres ordfører og jeg sådan lidt ude fra de mere landlige omgivelser. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Kristian Pihl Lorentzen, om ikke den folkelige del også meget gerne

skulle ud omkring. Det har selvfølgelig også lidt at gøre med mit tidligere spørgsmål om centralisering.

Ville det ikke være endnu bedre, at man styrkede de otte informationskontorer, der er rundt omkring, og måske sagde: Vi tager nogle centrale midler og fører ud og får endnu flere informationskontorer, så vi på den måde kommer meget, meget tæt på de nordiske borgere og dermed også får skabt en større folkelighed og interesse omkring det nordiske samarbejde?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg er overbevist om, at når vi bruger skattekontorer, og det gør vi politikere, det er en af vores opgaver, giver det mere effekt for pengene, hvis man allierer sig med frivillige kræfter rundt omkring.

Så sent som i aftes var jeg til møde i Foreningen NORDEN i Kjellerup og Silkeborg, hvor vi drøftede de her ting. Og noget af det, der også er en udfordring, er i forbindelse med dannelsen af de nye kommuner at få fokus på behovet for samarbejde med det nordiske – og det baltiske, håber jeg. Så vi skal sandelig bruge de frivillige kræfter, vi har i foreningslivet til at nyttiggøre vores midler.

Kl. 14.20

Så er det rigtigt, at de nordiske informationskontorer også er en god decentral model til at få maksimal nytte af pengene, så dem skal vi prøve at styrke. Vi skal have pengene ud at arbejde tættest muligt på borgerne og undgå centralisering i den her forbindelse. Og det er jeg sikker på at også ministeren er enig i.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg vil rose Venstres ordfører for, at han har støttet processen vedrørende Færøernes ansøgning om fuldt selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og alle nordiske konventioner.

Men jeg vil bare opfølgende spørge, om ordføreren kan præcisere Venstres holdning: Støtter Venstre en ændring af Helsingforstraktaten, sådan at Færøerne og – hvis de ønsker det – Grønland og Åland kan blive fuldt selvstændige og ligestillede medlemmer af både Nordisk Råd og Ministerrådet og alle nordiske konventioner?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Som jeg har forstået de juridiske redegørelser omkring det her spørgsmål, er problemet, hvad der kan lade sig gøre inden for rammerne af grundloven. Det er der, vi har de juridiske begrænsninger i det her spørgsmål. Men politisk støtter vi en øget status for både Grønland og Færøerne, som i hvert fald Færøerne ønsker, jeg kender endnu ikke helt den grønlandske holdning til det. Vi støtter politisk, at vi går så langt, som det overhovedet er muligt inden for grundlovens rammer.

Med hensyn til Helsingforsaftalen er det op til en forhandling imellem en række lande, og der kan jeg ikke stå her og forhåndsdiskontere, hvad de andre lande mener. Så lad os nu tage debatten på sessionen i næste uge, en god saglig debat. Lad os få argumenterne frem i lyset, og så må vi følge op på det senere, både i Nordisk Råd og på regeringssiden.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg glæder mig også til debatten på sessionen og vil bare følge op med et kort spørgsmål: Er Venstres ordfører enig med mig i, at hvis de i øjeblikket fem selvstændige nordiske lande, der har underskrevet Helsingforstraktaten, er enige om at ændre Helsingforsaftalen, sådan at Færøerne kan blive et fuldt selvstændigt medlem af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, så er der vel ingen juridiske forhindringer i nogen dansk grundlov for det? Altså, hvis landene er enige og siger, at sådan kan det nordiske samarbejde også etableres, så er der vel ikke nogen juridiske forhindringer. Er ordføreren enig med mig i den udlægning?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Nu tager jeg de politiske udlægninger herfra, og hvis det er sådan, at det kan lade sig gøre inden for rammerne af grundloven, og hvis alle fem nordiske lande, der har underskrevet Helsingforsaftalen, går ind for det her, ja, så støtter Venstre det fuldt ud. Så Venstre vil ikke være nogen bremse i den her proces på nogen måde. Tværtimod vil vi gøre, hvad vi kan, for at støtte det fra dansk side.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg synes måske ikke helt, ordføreren svarer på det, hr. Høgni Hoydal spørger til. Jeg hørte spørgsmålet sådan: Vil Venstre støtte en ændring af Helsingforsaftalen? Det synes jeg måske vi har en rimelig forventning om at kunne få et klart svar på.

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Det vil være op til en debat i den nordiske kreds. Det er da ingen hemmelighed, at der i min egen partigruppe i nordisk regi, Midtergruppen, er delte meninger om det her spørgsmål. Og det gætter jeg egentlig også på der er i nogle af de andre partigrupper, måske ikke hr. Kristen Touborgs.

Men der er delte meninger om det, og vi har fra Venstres side hele tiden argumenteret for at støtte det færøske ønske, der er kommet fra et enigt Lagting. Vi besøgte jo Thorshavn her i sommer, og det gjorde indtryk, at det er et enigt Lagting, der har fremsat det her ønske. Jeg ser gerne som endemål, at Færøerne har præcis samme status i Nordisk Råd som de øvrige lande. Men som jeg har forstået de juridiske notater om det her, er der altså nogle bindinger med hensyn til grundloven og udenrigspolitiske forhold og sådan nogle ting, som vi er nødt til at have helt på det rene.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg er helt enig med ordføreren i, at det mildest talt har været noget frem og tilbage, hvad regeringen har ment om mulighederne inden for grundloven eller ikke inden for grundloven. Det kan jeg helt tilslutte mig.

Men jeg vil så godt høre, hvordan det er med ordføreren holdning til det, for jeg synes stadigvæk ikke, det er alt for klart, hvad det er, han mener. Jeg forstår godt, at der kan være forskellige holdninger blandt partimedlemmerne, men er det ordføreren holdning, og vil han gå i brechen for, at vi får ændret Helsingforsaftalen?

(Kort bemærkning).

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jamen jeg har allerede argumenteret i adskillige fora i nordisk sammenhæng, også i præsidiumet, for, at vi skal imødekomme Færøernes ønske, hvis det overhovedet er juridisk muligt. Og jeg vil da godt sige, at den danske regerings hold-

ning har været fra modtagelsen af brevet fra det færøske lagting, at man vil støtte de bestræbelser, og nu er vi altså fremme ved, at der skal ske en realitetsbehandling af det her.

Kl. 14.25

Det er et kompliceret politisk spørgsmål, der skal afklares både i Nordisk Råd og på regeringssiden, og der er altså fem lande involveret. Så selv om vi fra dansk side presser på for at imødekomme Færøernes og Grønlands ønske, så har vi andre spillere på banen. Fra min side skal jeg nok bakke op om det, det har jeg tilkendegivet lige fra starten af.

Formanden:

Tak til hr. Kristian Pihl Lorentzen. Så er det hr. Ole Stavad som ordfører.

Ole Stavad (S):

Jeg måtte måske starte med at give den serviceoplysning i lyset af den debat, der var med den tidligere ordfører, at vi til sessionen i næste uge har fået lavet en opinionsundersøgelse, der afdækker befolkningens holdninger og forventninger til det nordiske samarbejde. Jeg skal ikke komme ind på resultaterne som sådan, men jeg har fået lov til at smugkigge så meget, at jeg kan sige, at der i hvert fald er forventninger i vore nordiske befolkninger og også i den danske befolkning til, at vi bruger nordisk samarbejde til noget. Men det bliver vi alle sammen meget kloge på i løbet af den næste uges tid.

Så vil jeg godt takke ministeren for et godt samarbejde, og jeg skal vel egentlig også takke for redegørelsen. Ministeren taler meget om modernisering og effektivisering af arbejdet, og det støtter vi. Vi kunne dog godt ønske os, at ministeren også lod sin modernisering omfatte sin egen årlige redegørelse til Folketinget. Det nordiske samarbejde bliver i redegørelsen noget teknisk og, synes jeg, uden mange politiske visioner, og derfor vil jeg godt foreslå ministeren, at hun fremover laver en redegørelse om regeringens politiske visioner for det nordiske samarbejde og så vedlægger de mange nyttige og faktuelle oplysninger af teknisk karakter i et bilag.

Redegørelsen bærer alt for meget præg af at være resultatet af bidrag, der er indsamlet fra en lang række embedsmænd og ministerier, og som er udarbejdet uden megen politisk stillingtagen eller politisk engagement. Der er alt for lidt vilje til at sætte en politisk dagsorden. Det kan godt være, at man kan finde steder, hvor der bliver sat en politisk dagsorden, hvis man leder godt

efter dem, men de er godt gemt i de tekniske fremstillinger. Det mener jeg kan gøres bedre, og det håber jeg ministeren vil overveje til redegørelsen næste år.

Så vil jeg gerne på Socialdemokraternes vegne forsøge at sætte en politisk dagsorden for det fremtidige samarbejde. Den eller måske snarere de nordiske samfundsmodeller med stærke velfærdssamfund, ligestilling, ligeværdighed og ambitioner om lige muligheder for alle har vist sig at være det måske bedste svar på, hvad der skal til for at klare sig godt i en global konkurrence. I hvert fald klarer de nordiske lande sig alle sammen bedre end de fleste andre lande, som vi normalt sammenligner os med.

Dommedagsprofeternes spådomme om, at høje skatte tryk ville være ødelæggende for vore nordiske lande i en global konkurrence, er gjort godt og grundigt til skamme. Det, vi får for de høje skatter, er netop afgørende for, at vi klarer os så godt. Man kan vel sige, at nordisk velfærd er konkurrencedygtig. En ordentlig økonomisk sikkerhed betyder, at nordboere tør møde den globale udfordring, vi behøver ikke være bange for forandring.

Kvinder er ligeværdige deltagere på arbejdsmarkedet. Det er ikke mindst muligt, fordi vi har opbygget ordninger med børnepasning og ældreomsorg, og fordi ligestillingen også giver os mænd et ansvar for det derhjemme og for børnene og kødgrøderne. Må jeg opfordre regeringen til, at vi lærer af de andre nordiske lande, hvad angår fædreorlov. Lad os indrømme det: Vi mænd trænger til at blive hjulpet på vej, nogle vil måske kalde det at blive ordentligt opdraget.

Investeringer i rent miljø og vedvarende energi betyder, at vi på en række områder er foran, og derfor sælger vi energi- og miljøteknologi worldwide som aldrig før. I den seneste undersøgelse fra World Economic Forum indtager Finland, Sverige og Danmark tre af de fire øverste pladser på listen over verdens mest konkurrencedygtige lande, kun overgået af Schweiz. Vi er altså helt i top i den globale konkurrence, på trods af vore høje skatter.

Kl. 14.30

Derfor har vi også til næste uges session her i Folketinget lagt op til at sætte en ny nordisk dagsorden med titlen: Udvikling af Norden som global vinderregion – balancen mellem velfærd og marked. Det sker for første gang i form af et nordisk topmøde, hvor hovedaktørerne er stats-

ministrene fra vore fem lande og tre selvstyrende områder og oppositionslederne i vore lande.

Jeg vil opfordre den danske regering til at være med til at sætte en langt mere offensiv og konkret dagsorden end hidtil for nordisk samarbejde. Vi kan meget hver for sig i Norden, men på mange områder er vi hver for sig for små. Der er store muligheder for gevinster ved at samarbejde.

Større nordiske virksomheder har i øvrigt allerede fundet ud af at tænke langt mere nordisk end nationalt. Det viste bl.a. en konference i Dansk Industri i januar i år med al tydelighed. Vi skylder altså politisk at komme på omdrejningshøjde med vore virksomheder og befolkningen.

Vi har i Norden mange stærke universiteter og forskningsmiljøer, og her er allerede et tæt nordisk samarbejde på mange områder. Hvad siger regeringen til, at vi går et skridt videre og åbner for nationale forskningsmidler til øvrige nordiske forskningsinstitutioner, så vi kan få endnu stærkere netværk og stå endnu stærkere i den globale konkurrence? Det kan naturligvis kun ske på et ligeværdigt grundlag, hvor alle bidrager på lige fod og med fuld adgang til resultaterne.

Områder som energi og miljøteknologi kunne være et spændende område at starte med, her har vi i forvejen stærke kompetencer. Skal vi fortsat være helt i front på verdensplan, så skal vi ikke hvile på laurbærrene, men virkelig satse og investere. Skal vi fastholde og udbygge vores position på området, ja, så skal vi ikke kun tænke nationalt, men også nordisk.

Der er også fortsat meget at gøre for at bekæmpe grænsehindringer inden for Norden, igen et afgørende område, hvis vi skal klare os i den globale konkurrence. Vi arbejder med en idé i Nordisk Råd om at lave en slags permanent nordisk grænsehindringsombudsmand. Jeg håber, at det også er noget, som den danske regering vil være med til at diskutere, så vi holder presset for at nedbryde grænsehindringerne.

Vi står over for store velfærdsudfordringer. Netop de stærke velfærdssamfund i vore nordiske lande er helt afgørende for, at vi klarer os så godt i den globale konkurrence. Den ændrede befolkningssammensætning kan blive en trussel, hvis ikke vi kan skaffe folk nok til hele børne- og omsorgsområdet. Det er fælles nordiske udfordringer, som vi også kan hjælpe hinanden med at finde den bedste løsning på, helt uafhængigt af de forskellige måder, som vi har

valgt at indrette os på inden for de nordiske lande.

Det her var bare nogle få eksempler på, hvor vi kan finde bedre løsninger for vore borgere, hvis vi styrker det nordiske samarbejde. Der er mange flere områder, hvor vi bør styrke og konkretisere det nordiske samarbejde.

Så vil jeg godt gøre nogle konkrete bemærkninger til nogle af de temaer, som er nævnt i ministerens redegørelse – inden for den korte tid, der nu er til rådighed:

Vi Socialdemokrater støtter, at vores selvstyre områder får den stærkest mulige placering, både i Nordisk Råd og i Nordisk Ministerråd. Derfor støtter vi også den færøske ansøgning om fuldt medlemskab, så langt det overhovedet er muligt inden for grundlovens rammer. Vi mener, at det bliver nødvendigt at ændre i Helsingforsaftalen, og det er vi parate til.

Tilsvarende vil vi opfordre til, at regeringen og Folketinget gør sit til at styrke de vestnordiske temaer i det nordiske samarbejde. Vi vil under Nordisk Råds session i næste uge underskrive en konkret samarbejdsaftale mellem Vestnordisk Råd og Nordisk Råd med helt det samme formål.

Også Østersøsamarbejdet er omtalt i redegørelsen. Jeg har svært ved også her at se, hvor den danske regerings engagement og visioner for det samarbejde er blevet af efter EU-udvidelsen med de baltiske lande og Polen. Jeg tror, vi skal overveje en særlig debat om det tema på et senere tidspunkt, så vi forhåbentlig kan få regeringens tilbage på sporet.

Det arktiske samarbejde er også et vigtigt dansk og nordisk samarbejdsområde. Når vi snakker klima og miljø, står vi her over for nogle af verdens største udfordringer. Også her vil vi prøve at holde regeringen til ilden.

Kl. 14.35

Endelig vil jeg nævne hele området med bekæmpelse af international kriminalitet i vores region. Her er et af de helt store problemer menneskehandel med især unge kvinder til prostitution, et ufattelig stort problem. Her må vi bruge alle de muligheder, vi har, for at bekæmpe dette menneskefjendske uvæsen. Det er højt på Nordisk Råds dagsorden og kommer også til debat i næste uge. Jeg kan ikke indtrængende nok opfordre regeringen til, at man her virkelig investerer for at komme det til livs. Man kan regne med Socialdemokraternes støtte til ethvert initiativ, der kan hjælpe på problemet.

Så endnu en gang til sidst: Tak til ministeren for godt samarbejde. Vi ønsker en stærkere politisk dagsorden i det nordiske samarbejde. Alle de områder i ministerens redegørelse, som jeg ikke har nået at kommentere her, kan vi forhåbentlig følge op på i det fortsatte samarbejde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Der er ingen, der har stillet spørgsmål, så vi går videre til den næste ordfører, fru Anita Knakkegaard.

Anita Knakkegaard (DF):

Jeg vil gerne takke ministeren for den skriftlige redegørelse for 2006 vedrørende Nordisk Ministerråds samarbejde. Dog mangler Dansk Folkeparti en væsentlig ting i ministerens redegørelse, og derfor vil jeg spørge, hvordan ministeren vil få antallet af svenske lægestuderende i Danmark ned.

I september sidste år optog svenske og norske lægestuderende ifølge Berlingske Tidende 30-35 pct. af pladserne på lægestudierne i Odense og København. Vi mangler selv enormt mange læger i Danmark og må importere fra bl.a. Polen. Jeg ved, at vi fik nedsat antallet af norske lægestuderende, hvilket vi kunne gøre, da Norge ikke er medlem af EU, og svenskerne skaffede nogle få af de manglende praktikpladser til de svenske lægestuderende sidste år.

I dag har problemet vokset sig endnu større. Antallet af svenskere, der blev optaget på lægestudiet på Københavns Universitet var i 2005 124; i år er antallet 182. I Århus og Odense ser man også væsentlige stigninger. Mange siger, at det bliver endnu værre fremover grundet den ny karaktergivning, hvor svenskerne har flere fag på A-niveau end danskerne og en anden form for karaktergivning.

Mener ministeren ikke, at hvis vi fortsat skal have et ordentligt samarbejde med svenskerne, bør de selv oprette betydelig flere studiepladser på lægestudiet, så de svenske lægestuderende ikke optager de danske studiepladser? Nu er der kommet en ny regering, så det kan jo være, at der er håb forude, men helt ærligt: Hvad agter ministeren for nordisk samarbejde at foretage sig?

Det samme kunne man jo spørge videnskabsministeren samt Sundhedsstyrelsen om, hvis de ellers var til stede. Det er i hvert tilfælde på høje tid, at der bringes orden i tingene, og at sagen finder en løsning i Ministerrådet.

Formandskabet i 2006 har været varetaget af Norge, hvis hovedprioriteringer har været samarbejde i Europas nordområder, den nordiske velfærdsmodel, kundskabsfornyelse og værdiskabning samt videreførelse fra det tidligere formandskab, herunder effektivisering af det nordiske samarbejde og at sikre åbne grænser.

Af redegørelsen fremgår, at der fortsat vil ske en modernisering og effektivisering af det nordiske samarbejde. Bl.a. blev antallet af ministerråd nedsat fra 18 til 11 under Danmarks formandskab.

Der er også enighed om en effektiviseringsgevinst på 1 pct. for 2006. De frivillige midler vil øge puljen, der er til rådighed for strategiske midler. Formålet hermed er at få flere penge til de politiske prioriteringer. Vi mener i Dansk Folkeparti, at det er vigtigt, at budgettet afspejler de politiske prioriteringer, frem for at gamle prioriteringer blot videreføres i budgettet. Det kan for mig at se sætte hele udviklingen i stå.

En form for mål- og resultatstyring er en nødvendighed i dagens samfund, og som det fremgår af redegørelsen, vil Nordisk Ministerråd tage hånd om det.

Vi støtter selvfølgelig de selvstyrende områder, der ønsker at deltage som ligeværdige partnere i det nordiske samarbejde, så vidt det er muligt ifølge grundloven.

Vedrørende transitproblemer med kæledyr gennem Sverige til Bornholm har man fortsat kravet om ormebehandling af hunde og katte. Denne særordning bortfalder dog den 3. juli 2008, hvorefter indførsel til Sverige fra Danmark vil svare til de krav, som for tiden gælder for transport mellem EU-landene, bl.a. id-mærkning, ledsagerpas og gyldig rabiesvaccination.

Kl. 14.40

På det arktiske område er der udarbejdet et nyt samarbejdsprogram for perioden 2006-2008. Programmet udpeger netop miljø- og klimaspørgsmål som et centralt fokusområde. Polaråret 2007-08 er et internationalt initiativ, som gennem forskning i Arktis og Antarktis skal skaffe ny viden om de polare processer og deres samspil med det globale miljø. Dette finder jeg er et vældig godt tiltag, som vi alle kan have glæde af.

På kulturområdet er man i gang med en ny struktur for det fællesnordiske kultursamarbejde, og konkretiseringen vil fortsætte året ud og træde i kraft i 2007.

På det sociale område har Nordisk Ministerråd vedtaget at ændre den nordiske konvention

om social bistand og sociale tjenester, der bl.a. indebærer, at hvis en person omfattet af konventionen ønsker at flytte til en kommune i et andet nordisk land og på grund af funktionshindring har behov for social bistand eller sociale tjenester, skal der være samarbejdsforpligtelse mellem de ansvarlige myndigheder for at lette flytningen, hvilket vi mener er et udmærket tiltag. Men det skal jo som sagt sendes i høring.

Der er endvidere afsat midler til at oprette en social forsikringsportal i stil med skatteportalen. Alt i alt er det gode tiltag for borgerne i de nordiske lande.

Samarbejdet med Østersøregionen, herunder Estland, Letland og Litauen, fører nu åbenbart til, at Nordisk Ministerråd med høj prioritet vil føre samarbejdet videre i et nyt politisk miljø. Det fremgår også af redegørelsen, at der er vedtaget et nyt Ruslandsprogram for perioden 2006-2008, der angår samarbejdet med det nordvestlige Rusland.

Vi mener selvfølgelig, at vi skal samarbejde med Østersøregionen og det nordvestlige Rusland, bl.a. vedrørende miljø, klimaspørgsmål, energi, menneskehandel, narkotika, aids, tuberkulose m.v., men man bør ikke glemme de grundliggende fælles værdier, der gør, at vi har et Nordisk Råd. Vi mener, at samarbejde inden for forskning og miljø er vigtige områder, men også erhvervslivet og de regionalpolitiske tiltag er vigtige, herunder at der arbejdes for at udvikle næringslivet i grænseregionerne, og at arbejdet med bæredygtige energiløsninger samt arbejdet med transportløsninger er meget vigtige områder landene imellem.

Til slut vil jeg sige, at vi er glade for samarbejdet med de andre nordiske lande, og vi takker ministeren for redegørelsen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Der er heller ikke her nogen spørgsmål, og vi går videre til næste ordfører, hr. Allan Niebuhr.

Allan Niebuhr (KF):

Jeg skal indledningsvis – måske ikke til den store overraskelse – konstatere, at jeg er meget enig i de synspunkter, som er kommet til udtryk i ministerens redegørelse. Den begyndende fornyelse, der i tiden med det danske formandskab blev bragt ind i det nordiske samarbejde, hilser vi Konservative særdeles velkommen. Vi ønsker fornyelse, vi ønsker effektivitet, og vi ønsker for alt i verden synlighed.

I arbejdet i Nordisk Råd har vi Konservative længe slået til lyd for, at der kom meget mere dynamik ind i arbejdet, forstået på den måde, at vi fik flere synlige resultater ind i det nordiske samarbejde.

Jeg er helt overbevist om, at vi blandt de nordiske borgere har en stor opbakning til og sympati for det nordiske samarbejde, og at grænse-løse politikområder som miljø, energi og kriminalitet har en høj prioritet blandt vore borgere.

Vi Konservative har arbejdet hårdt for, at et fælles erhvervstiltag og iværksætterti blev sat i en særlig fokussituation, og har med tilfredshed konstateret, at behandlingen af Norden som vinderregion har fået en central plads i arbejdet, ligesom arbejdet med at fjerne grænsehindringer har været et fremtrædende tema.

Sidstnævnte har i de seneste år været bearbejdet med en særlig konservativ opmærksomhed, idet vores tidligere statsminister Poul Schlüter har stået i spidsen for arbejdet. Poul Schlüter er nu trukket ud af arbejdet, men det bør ikke betyde, at vi nu stopper op og lader stå til. Tværtimod er det mere vigtigt end nogen sinde før, at vi arbejder videre med emnet, ikke blot hindringer for personer, men bestemt også hindringer for varer og tjenesteydelser.

Hvis vi forstår at fjerne de grænsehindringer, der i erhvervslivet kan virke som en form for handelshindringer, så er vi allerede på rette vej, når det gælder om at gøre Norden til en vinderregion. Norden som en vinderregion er efter vores opfattelse ikke et spørgsmål om, at vi i Norden er os selv nok eller skal beskytte os mod verden udenfor. Det er et spørgsmål om, at de nordiske lande bliver endnu stærkere klædt på til at operere i den globale verden.

Kl. 14.45

Et af de allervigtigste kodeord, for at denne proces skal lykkes, er, at vore unge er klædt på til at bibringe vore virksomheder den fornyelse og den viden, der skal til, for at vi kan være i front. Det betyder uddannelse, uddannelse og atter uddannelse. Bedre samarbejde på nordisk plan for at gennemføre disse nødvendige uddannelser vil bringe Norden i den stærkest tænkelige position.

Hvordan er det så, vi mener nordisk samarbejde og Nordisk Råd skal forny sig? Vi skal være bedre til at få arbejdet med de enkelte emner gjort færdigt og dermed synligt for borgerne, for vi må huske på, at det nordiske arbejde gøres for borgerne, og det nytter ikke noget, at vi som nordiske politikere bekræfter hinanden i,

at arbejdet er vigtigt, hvis ikke vores resultater når ud til offentligheden. Så ender det nemlig med, at ingen andre end os selv synes, at vi arbejder med noget, der er vigtigt. Så synlighed er meget vigtigt.

Vi hilser også velkommen, at vi udvider vores samarbejde til også at gælde landene omkring os. Jeg tænker her specielt her på samarbejdet med Nordvestrusland, Kaliningrad og de baltiske lande. Det er vigtigt, at vi bidrager med den viden, vi som mangeårigt demokratisamfund har fået, til også at samarbejde og hjælpe vore naboer godt på vej, ligesom nogle af de områder, vi arbejder sammen om i Nordisk Råd, måske bedst løses i samarbejde med disse områder.

Også når det gælder indsatsen for bekæmpelse af kriminalitet, har samarbejdet mellem de nordiske lande og vore naboer mod øst en stor betydning. Jeg tænker her specielt på trafficking, handel med kvinder fra bl.a. Østeuropa. Hvis vi i et fælles forarbejde kan få stoppet den forfærdelige kvindehandel, allerede inden kvinderne sendes til de vestlige lande, så er meget nået.

Også på et helt andet område har udadventt samarbejde stor betydning. Jeg tænker her på fremtidens klima- og energitænkning. Jeg finder det derfor meget fremsynet, at vi i Nordisk Råds regi er gået aktivt med i arbejdet omkring de voldsomme klimaændringer, der truer de arktiske områder.

Jeg deltog selv tidligere på året i en klimaforskningskonference i Kiruna, og sammenholdt med oplevelser, jeg selv fik, da jeg sidste år rejste rundt i Grønland, stod det lysende klart for mig, at vi står over for nogle dramatiske ændringer, der får stor betydning for befolkningen i de arktiske områder. Jeg oplevede at vende tilbage til Assiat i Grønland for at se alle slædehundene efter at have været væk derfra i 12 år. Der var stort set ingen tilbage, og svaret var: Jamen vi har ikke brug for hundene mere, for det er så sjældent, fjordene fryser sådan til, at vi kan bruge dem. Derfor er hundene sendt over til fastlandet.

Fiskerne fortalte, at de fangede helt andre fisk, end de gjorde for 10 år siden. Det er en kort tidshorisont, vi snakker om, når vi på 10 år ser så voldsomme ændringer, som tilfældet er netop nu.

Vi hører, at nogle allerede er begyndt at tænke på, at disse klimaændringer kan give mere enkle adgange til nye energiforekomster, mens andre helt naturligt tænker på de store omvæltninger og omkostninger, som den arktiske befolkning bliver udsat for.

Det bringer mig til en afslutning af mit indlæg, som gælder opgaven om at få sat mere fokus på Vestnorden, på Grønland, Færøerne og Island. Det er vigtigt, at vestnordiske lande ikke føler sig klemte og glemte på grund af vore nye opgaver omkring Østersøen. Spørgsmålet om en mere selvstændig deltagelse fra de vestnordiske lande i det nordiske samarbejde hilser vi velkommen. Bl.a. har vi aktuelt arbejdet med spørgsmålet om Færøernes ønske om mere selvstændighed i det nordiske arbejde, et ønske, som vi kan forstå, og som vi støtter. Blot det holder sig inden for grundlovens bestemmelser, skal der ikke fra konservativ side blive lagt én sten i vejen for dette.

Jeg vil slutte med at konstatere, at det nordiske arbejde og Nordisk Råd lever, men for at det på lang sigt skal være noget, som også de nordiske borgere fortsat har fokus på, må vi følge med tiden, modernisere arbejdet og indsatserne. Fællesnordisk kultur og fællesnordiske opgaveløsninger er en af vejene frem, for at de nordiske lande skal gøre sig godt og stærkt i den globaliserede verden.

Den konservative folketingsgruppe takker ministeren for et godt redegørelsesarbejde, som vi bakker fuldstændig op.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er lige et par spørgsmål. Først er det fru Karen Klint.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil da gerne kvittere for, at hr. Allan Niebuhr siger, at vi skal have Nordisk Råds arbejde synliggjort og derhen, hvor borgerne nu opholder sig.

Jeg vil sådan set bare spørge meget konkret til et par ting, som Nordisk Råd har anbefalet at de nordiske lande gør i forhold til egne befolkninger og ikke alene i forhold til det mere abstrakte med kvindehandel, uanset hvor forfærdeligt det er. Der er et program, der hedder »Design for alle«, som Danmark sammen med de andre nordiske lande har lovet at leve op til. Er De Konservative med på at fremme nogle forslag, hvor vi går lidt hurtigere i gang med at gøre Danmark tilgængeligt for de borgere, der bor i Danmark, uanset om man er multihandicappet, om man er hørehandicappet, eller om man bare har noget lettere fysisk besvær? For vi har faktisk skrevet under på, at vi ville gøre Danmark tilgængeligt.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jamen det kan jeg kun bekræfte at De Konservative vil arbejde for til enhver tid. Der er ikke nogen hemmelighed i, at det, at man på den ene eller den anden måde er handicappet, ikke skal være nogen hindring for, at man kan klare sig i samfundet.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Der er et andet delområde, som vi ikke er helt færdige med at analysere på nordisk plan, det hedder: Demokrati for alle. Der lavede vi en undersøgelse sidste år, hvor vi bl.a. screenede Christiansborg og de politiske partier for tilgængelighed også for mennesker med læsevanskeligheder og handicap, altså hvor tilgængelige vi selv er i vores demokrati for mennesker med funktionstab. Der er vi ikke ret tilgængelige; vores hjemmesider er ikke specielt tilgængelige. Der var endda visse danske partier, der nægtede at deltage i undersøgelsen.

Vil Det Konservative Folkeparti, når vi når lidt længere med analysearbejdet, have en positiv holdning til også at bidrage til, at vi får løst de demokratiske problemer for mennesker med funktionstab?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Til det kan jeg sige, nøjagtig som jeg sagde til det første spørgsmål: Et handicap skal ikke være nogen hindring for at kunne klare sig i det danske samfund, heller ikke ud fra en demokratisk betragtning. Jeg vil ikke på nogen måde tegne et glansbillede af, at alt er rosenrødt, og som det skal være. Der er stadig væk en lang vej at gå, og den er vi klar til at gå, hele vejen.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt spørge den konservative ordfører, om ikke det giver ham og hans parti grundlag for visse overvejelser, når man ser, at de samfund, er jeg lige ved at kunne sige, der næsten klarer sig bedst i den globale konkurrence, er de nordiske, som er kendetegnet af høje skatteprocenter, et højt skattetryk – for det køber vi jo gode velfærdssamfund.

Når vi så ved, at Det Konservative Folkeparti mener, at det vigtigste i denne verden er at få sænket skatterne, hvilket selvfølgelig får en konsekvens for velfærden, er det så ikke noget, der

giver Det Konservative Folkeparti grundlag for at spørge sig selv: Er vi ikke gået galt i byen? Er skræmmekampagnen, som vi har ført igennem en årrække, om, at høje skatter vil forhindre os i at klare os i en global konkurrence, ikke en forkert sti, vi er slået ind på?

Derfor vil jeg godt spørge en klog mand som hr. Allan Niebuhr, om ikke han alligevel synes, der måske var et eller andet, man skulle prøve at tænke om i Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Altså, hvis jeg skal prøve at sætte mig i det sted, at jeg skal tænke socialdemokratisk, så kan det godt være, at hr. Ole Stavad har fuldstændig ret. Men sådan er det altså bare ikke, når man tænker konservativt.

For de skattelettelser, vi snakker om, er ikke skattelettelser på bekostning af velfærd. De skattelettelser, vi snakker om, er skattelettelser, der skal være med til at fremme investeringslysten og få gang i hjulene i Danmark, så vi både klarer at have gang i vores hjul – endnu mere, end vi har i øjeblikket – og stadig væk har råd til den velfærd, som vi i øjeblikket er ved at møblere, så vi kan klare den i fremtiden. Så det er ikke et spørgsmål om skattelettelser i stedet for velfærd; det er et spørgsmål om skattelettelser og velfærd.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg forstod hr. Allan Niebuhrs svar sådan, at han anerkender, at de nordiske velfærdsmodeller med det, som vi betaler over fælleskassen, er en af de vigtigste årsager til, at vi klarer os så godt i den globale konkurrence. Hvis jeg har ret i, at det var indeholdt i svaret, vil jeg godt spørge hr. Allan Niebuhr: Kan hr. Allan Niebuhr påvise et eneste eksempel fra det virkelige liv, hvor man ved at gøre det, hr. Allan Niebuhr siger Det Konservative Folkeparti ville gøre, har fået lavere skatter som resultat, uden at det er gået ud over velfærden eller endt i store underskud?

De to lande, der har prøvet, er mig bekendt USA og Sverige, sidst Sverige havde en konservativt ledet regering, og det endte i massiv gældsætning, som efterfølgende regeringer måtte rette op på. Kan hr. Allan Niebuhr finde andre eksempler fra det virkelige liv på det, han siger kan lade sig gøre, konkrete eksempler?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nu er det jo pudsigt, at hr. Ole Stavad lige netop trækker Sverige frem som et eksempel. Den nye borgerlige regering, som Sverige nu har fået, har for første gang i mange år fået bragt landet ned på et skattetryk, som ligger lavere end det danske, så nu er vi igen dem, der ligger øverst. Og man kan jo ikke ligefrem sige, at det høje svenske skattetryk samtidig var et udtryk for, at der var velfærd, der var noget at råbe hurra for. Det er jo lige nøjagtig det, hr. Ole Stavad selv siger.

Kl. 14.55

Når man så skal trække de nordiske perspektiver ind i det her, er det rigtigt, at vi globalt set klarer os rigtig godt i de nordiske lande, men hvis hr. Ole Stavad prøver at kigge på de forskellige nordiske lande, vil han se, at det er meget forskellige måder, man driver sin virksomhed, sit samfund på. Der er meget stor forskel på den måde, man gør det i Danmark, i Island, i Finland, men vi kan lære af hinanden, selvfølgelig kan vi det, og så kan vi få det hele samlet til, at vi netop kan blive en vinder i den globale verden.

Jeg tror ikke, der er nogen entydig sandhed at finde hverken det ene eller det andet sted, det er et spørgsmål om at arbejde sammen om tingene.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver fru Bente Dahl.

Bente Dahl (RV):

Jeg skal sige tak for en god redegørelse, som tager mange områder op, samt tak for et år, hvor samarbejdet mellem Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har været godt.

»Norden som global vinderregion. På sporet af den nordiske vindermodel« var Nordisk Ministerråds oplæg i 2005 til debat af det nordiske samarbejde. Samarbejdsministeren kommer ind på temaet i sin redegørelse over årets gang i 2006.

Hvad er det, der gør, at verden, inklusive os selv, må se på Norden med undrende øjne: Norden, hvor vi har et anseeligt skattetryk; Norden, hvor vi har et temmelig udbygget socialt sikkerhedsnet; Norden, hvor vi har civilsamfundet som medspiller i vid udstrækning; Norden, som ifølge teorier om ulighedens dynamiske velsignelser skulle klare sig dårligt? For der er ikke de helt store uligheder i vore lande – endnu, skal

jeg måske føje til – og alligevel går det ikke så dårligt i Norden, for nu at sige det på jysk.

Men succeskriterierne i den globale konkurrenceevne er i forandring. Vi skal derfor arbejde på at blive bevidste om kilderne til den nordiske succes. Hvis vi forsømmer at udvikle styrkerne og udnytte mulighederne i den nordiske model, så risikerer vi at sætte noget over styr.

Som jeg sagde, er der mange områder, ministeren har taget op i redegørelsen, og jeg vil tage fat på et par af dem:

Jeg hæfter mig ved og er enig i, at vi skal bruge det fælles nordiske budget som politisk styringsinstrument. Det Radikale Venstre finder, at det er godt, at samarbejdsministeren har bedt budgetekspertgruppen om at undersøge, hvordan det kan sikres, at det fælles nordiske budget tilrettelægges sådan, at det i højere grad afspejler resultatet af egentlige politiske prioriteringer end den her automatiske videreførelse af prioriteringerne. Jeg vil følge resultatet af undersøgelsen med interesse.

Jeg hæfter mig ved omtalen af samarbejdet med frivilligsektoren. Det basale nordiske samarbejde er det, der er imellem befolkningerne, det, der er på gulvet. Det er en historisk kendsgerning, at det nordiske samarbejde er startet som et folkeligt samarbejde, og det er en kendsgerning, at der stadig er stærke og stabile relationer direkte imellem de nordiske befolkninger. Foreningerne NORDEN er et godt fundament, et godt eksempel på den folkelige samhørighed.

Jeg er glad for, at vi i det her år, også i Nordisk Råd, har været med til at sætte en dagsorden, der styrker relationerne, f.eks. ved at inddrage ngo'erne, inden visse beslutninger træffes. Vi taler om kundskåbsopbygning og netværk, samarbejde inden for den nordlige dimension, samarbejde i Barentsregionen og Østersøregionen og samarbejde med alle de frivillige organisationer.

Baltikum skal fremdeles støttes. De baltiske lande er i en overgangsperiode, også selv om de er kommet med i EU. De er stadig væk i, hvad jeg vil kalde en demokratisk overgangsperiode, og indtil de virkelig finder deres eget demokratiske fundament, skal vi stadig væk støtte dem, vi, der arbejder med det nordiske.

Jeg hæfter mig ved, at redegørelsen gentagne gange taler om og i det hele taget lægger op til samarbejde og dialog med Nordisk Råd. Det følte jeg ikke helt var tilfældet sidste år ved den her tid, og jeg ser derfor med stor fortrøstning frem

til det videre samarbejde mellem rådet og ministerrådet.

Jeg hæfter mig ved, at kulturen ikke er blevet beskåret i budgettet for 2007, og det hilser jeg meget velkommen. Kultursamarbejdet er det fundamentale nordiske samarbejde. Der må rårderum og rammer til, så det fortsat kan eksistere, så der er mulighed for dynamiske relationer på kulturområdet.

Kl. 15.00

Vi har haft et turbulent år, vi, der arbejder med kultur. Vi har nedsat en arbejdsgruppe inden for Nordisk Råd, som har opnået en god dialog med Ministerrådet og på den måde fået indflydelse på beslutningerne om det kulturelle indhold i den nye struktur, som Ministerrådet og Nordisk Råd vedtog sidste år i Island ved den 57. session.

Når jeg snakker om kultur, hæfter jeg mig ved redegørelsens omtale af rapporten på side 13. Det er en rapport med omfattende forslag på kulturområdet til mobilitetsprogrammet. Der står i redegørelsen om rapporten:

»Rapporten og forslagene blev godt modtaget af hele kulturfeltet blandt andet på Nordisk Kulturforum ...«.

Det vil jeg gerne sætte et stort spørgsmålstegn ved, for det var ikke sådan, jeg oplevede det. Jeg oplevede nemlig ikke, at hele kulturfeltet modtog den rapport godt. De, jeg fik kontakt med, var bestemt ikke positive, og det var ganske mange. Jeg mener, at det var det efterfølgende politiske arbejde, der fulgte op på Kulturforum, ikke mindst det arbejde, der blev lavet af vores lille arbejdsgruppe for Nordisk Råd sammen med ministrene, der gjorde, at rammerne for det kulturelle samarbejde blev lagt, så samarbejdet nu kan gøres muligt.

Jeg finder også, at det i den sammenhæng er interessant, hvordan administrationskontorets arbejde, som bliver kaldt Kulturkontakt Nord som arbejdstitel, kommer til udformning i praksis. Der er stadig væk et par, jeg vil kalde det hængepartier undervejs, som jeg er interesseret i at følge med i.

I redegørelsen hæfter jeg mig endvidere ved, at forskningen i det arktiske område stadig har høj prioritet. Det synes jeg er meget vigtigt og positivt. Vi må investere i forskning, som bl.a. afdækker klimaændringernes konsekvenser. Globalisering handler ikke kun om at skue udad og forstå forandringerne, men også om at skue indad og forstå vore egne styrker og kompetencer. Norden har så mange styrker, og de skal gø-

res synlige, så vi alle, også alle os i Norden, kan få øje på dem. Norden forbliver en global vinderregion, hvis vi arbejder sammen som region i verden, fordi vi er meget små lande i en meget stor verden, men sammen er vi en region, der regnes med ude i verden. Norden forbliver en global vinderregion, hvis vi sammen formår at udnytte den synergi, der skabes mellem vore landes kompetencer og befolkningernes selvfolgelige samhørighed.

Vi er positive i Det Radikale Venstre over for redegørelsen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er et enkelt spørgsmål, og det kommer fra hr. Ole Stavad.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg husker jo debatten sidste år, vil jeg sige til fru Bente Dahl, hvor jeg tror vi begge to delte en betydelig bekymring for nogle af de ændringer, der var lagt op til, bl.a. på kulturområdet.

Nu er fru Bente Dahl jo næstformand i Kulturudvalget, og vi, der ikke sidder med der, har en gang imellem lidt svært ved helt at følge med i, hvad der sker. Derfor vil jeg godt spørge: Er fru Bente Dahl tryk ved den nye organisering? For jeg hører noget af det samme, som jeg også hørte i en sidebemærkning fra fru Bente Dahl, nemlig at Nordisk Kulturforum sådan bliver lidt for meget en diskussionsklub, der er lidt for uforpligtende for ministeren, som derefter kan gøre det, vedkommende vil, uden at komme i konflikt med nogle beslutninger.

Derfor vil jeg godt spørge, om fru Bente Dahl kan komme med et par bemærkninger til, om hun føler sig tryk ved, at den struktur, der ser ud til så endelig at falde på plads til nytår, også er en, der er hold i.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Ja. Det helt korte svar er ja, og det vil jeg meget gerne begrunde, for det har været en proces, vi har været igennem i Kulturudvalget i det her år, som jeg også nævnte.

Processen startede med, at vi i Kulturudvalget nedsatte den lille arbejdsgruppe, som jeg nævnte, og som jeg så er formand for. Arbejdsgruppen havde til opgave at få dialog i gang med ministrene og helst få indflydelse på, hvilken kultur der skulle formuleres. Og som jeg nævnte i min tale, har vi, mener jeg, opnået en

vældig god dialog, og vi har også fået vores synspunkter tilgodeset. Det vil så igen sige, at jeg mener, at vi kan forsvare, at det nordiske kultursamarbejde har rammer for de ting, vi har opnået her i vinter; det har fået rammer, så det kan fungere.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Tak for det svar, for hvis fru Bente Dahl er tryk, så er jeg mere tryk.

Der har jo siddet en arbejdsgruppe, som jeg godt ved har været i dialog med ministeren og ministerierne om, hvordan man skal håndtere det her, men den er jo midlertidig. Og derfor er det centrale spørgsmål: Er det, der gør fru Bente Dahl tryk, at man har fået aftalt nogle spilleregler, der gælder, også efter at arbejdsgruppen er nedlagt, at man har fået vedtaget nogle retningslinjer, som er forpligtende for ministeren og ministerierne, sådan at man har noget at holde ministeren op på, og sådan at vi har sikret, at armslængdeprincippet fastholdes? Er det det, der giver trygheden, for så vil jeg blive endnu mere tryk?

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Trygheden baserer sig på de ting, vi har fået igennem, f.eks. har vi fået igennem, at fremtidens kulturelle projekter ikke kun skal være projekter, men også kan være ting med kontinuitet, altså ting, som kan gå over en del år, og som også kan tages med fra den gamle struktur. Der er altså to ben nu: kontinuitet og projektorienterede projekter. Og ja, vi har fået de ting, som vi har fået igennem i arbejdsgruppen sammen med ministrene, nedfældet på papir, og vi vedtager dem på sessionen i næste uge. Så det bliver ting, som ministrene er forpligtet på, også efter at arbejdsgruppen er ophørt med at eksistere.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver hr. Kristen Touborg.

Kristen Touborg (SF):

Tak til ministeren for redegørelsen. De 36 sider er embedsfolkets værk, men jeg finder også elementer i redegørelsen – og det er jo sådan set mere vigtigt – som er ministerens aktiviteter, og som viser engagement.

Vi har en samarbejdsminister, som godt gider det nordiske, og det synes jeg er godt. Det er vigtigt for det nordiske samarbejde; det er jo i høj grad, hvad man gør det til. På en skala fra 0 og til toppen på verdensranglisten kan man se Norden som global vinderregion. Det lyder måske lidt, som om vi er for selvgode, og vi skal også lige huske at undgå at skabe tabere, men de nordiske velfærdskvaliteter fortjener at blive brugt og udviklet her i Norden og i globaliseringen.

At ministeren vil noget, fornemmes i budgetprocessen. Budgetprocessen er gået bedre, siden ministeren greb ind sidste år. Der er taget skridt til at prioritere mere langsigtet, og der er en ambition om, at budgettet skal være et enkelt og gennemskueligt redskab. Nu er det nordiske budget jo ikke en stor sag, det er faktisk på størrelse med Frederikshavn Kommunes før kommunesammenlægningen, men det er i høj grad katalysatorpenge og midler, der sammen med landenes og med forskellige fondes midler kan have stor gennemslagskraft. Derfor vil jeg opfordre ministeren til at være vedholdende.

Et brugervenligt budget er jo ikke lavet endnu, og Nordisk Råds ønsker om en prioriteret budgetdialog mellem fagudvalg og fagministerråd om de vigtigste opgaver er kun på ønskesedlen og desværre ikke på køreplanen endnu.

Jeg håber også, at forenklingen af Nordisk Ministerråd med færre fagministerråd kan give kvalificerede og engagerede fagministerråd.

På et område ved jeg dog at det halter, nemlig på forbrugersområdet. Det område har ellers været i søgelyset hele tiden, og vi har fået tilsagn om, at det fortsat skulle prioriteres højt, selv om det ikke er noget ministerråd for forbrugerpolitik.

Redegørelsen siger:

»Der er desuden enighed i samarbejdsministerkredsen om, at forbrugersområdet fortsat bør sikres midler til at kunne fortsætte projektvirksomheden i en eller anden udstrækning i 2007.«

Jeg vil godt spørge: Hvad er »en eller anden udstrækning«, hvad betyder det? Og har man ikke tænkt på tiden efter 2007?

Kl. 15.10

Så vidt jeg ved, er der ingen sagkyndige vedrørende forbrugerspørgsmålet i Ministerrådet efter nytår. Projektet behandles af en deltidsstudertermedhjælper, og så er der en konsumentgruppe af embedsfolk fra nordiske ministerier. Venstresocialistisk Grøn Gruppe har netop stillet spørgsmål om, hvorvidt der overhovedet bliver

nogen forbrugerindsats tilbage. Jeg har sikret mig, at ministeren har fået spørgsmålene, så vi kan for så vidt godt starte opklaringen af spørgsmålene her i dag.

Vores nordiske gruppe rejser i forbindelse med sessionen og initiativerne for »Norden som global vinderregion« forslaget om et mærke på varer, som lever op til krav om global ansvarlighed. Miljømærket Svanen har styrket miljøbevidstheden, men vi må sikre, at de værdier om anstændige arbejdsforhold, en løn til at leve af og ytringsfrihed også gælder de mennesker i den fattige verden, som er med til at producere de varer, vi køber. Det kan en mærkning af social bæredygtighed sikre, og i stedet for at vente på, at de andre indfører det, så bør vi gøre det i Norden.

På et punkt er ministerens redegørelse markant uengageret. Det gælder de selvstyrende områders stilling. Her har et omsvøbsdepartement sminket regeringens uforsonlige kurs, synes vi, som om der hersker lutter velvilje over for at imødekomme Færøernes ansøgning om helt og fuldt medlemskab af de nordiske institutioner. Det forbigås, at ansøgningen faktisk er fra 2003, at statsministeren indtil 2005 mente, at grundloven var en hindring, og at statsministeren i 2006 ikke så uløselige problemer i forbindelse med grundloven, men nu bremser den igen, grundloven. Det er som et omkvæd, der signalerer, at der kun kan ske symbolske ændringer – ikke en ændring af Helsingforstraktaten. Det er jo også fremgået af debatten her i dag.

Der er jo uenighed blandt de lærde jurister, der er uenighed blandt de lærde her. Men jeg forstår sproget, når Udenrigsministeriet i Danmark forbyder et medlem af Nordisk Råd at stille skriftlige spørgsmål til en minister i Grønland. Og jeg forstår sproget, når en embedsmand sender arrogant e-mails om, at det er forbudt. Jeg forstår også, at grønlænderne og færingerne kan tvivle på den danske regerings hensigter.

Jeg håber, at det fælles færøsk-grønlandsk-danske parlamentarikerinitiativ, som bl.a. delegationsformanden har nævnt, kan lægge pres på den danske regering. Vi kan nemlig ikke se politiske problemer i, at de selvstyrende områder bliver medlemmer af Nordisk Råd, og vi undrer os over, at regeringen ikke tager initiativer til, at de selvstyrende områder bliver ligeværdige i Nordisk Ministerråd på de områder, hvor de har lovkompetencen. Det er en model, der sikrer ligeværdighed for både Åland, Grønland og Fær-

øerne. Den er også fremtidssikret både for dem, som ønsker fuld selvstændighed, og for dem, som ikke ønsker det.

Nu har jeg været en del efter ministeren, men vi må også i delegationen se noget på os selv. Vi har været meget internationalt engagerede i år, men vi har forsømt at leve op til vore egne ambitioner om, at de nordiske vedtagelser skal slå igennem i Folketinget. Det er ikke troværdigt at vedtage noget på nordisk plan og forbigå det på hjemmebane.

Vi må omstille vores apparat, så det arbejder mere som vore almindelige udvalgssekretærer gør det, og vi må selv insistere stærkere på at fastholde vedtagelserne. Det er egentlig ikke specielt nordisk – når vi aftaler noget i internationale konventioner i EU og i den arktiske forsamling, ja, så skal det altså også slås fast hjemme. Jeg tror, at Nordisk Råds præsident er enig med mig og også opfatter dette som en håndværkeropgave, når delegationen efter præsidentåret får mere tid til hjemmebanen.

Kl. 15.15

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Det bliver fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Jeg vil også gerne takke ministeren for redegørelsen. Det er jo fint at læse en redegørelse fra en konservativ minister, der lægger stor vægt på, hvor vigtigt det er med en høj grad af lighed og tillid og respekt for naturen osv. Det er jo fint, hvis det også kommer til at gælde den nationale politik.

Det har jo været meget spændende med den her proces, der har været i forbindelse med debatoplægget »Norden som global vinderregion«, og det er især spændende, hvad der kommer ud af det. Derfor glæder det mig også, at det lykkedes at få bred opbakning til det forslag, vi kom med fra Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe om, at der næste år afsættes 3 mio. kr. til nogle pilotprojekter til at følge op på debatoplægget med en forventning om, at der kommer langt mere i årene derefter, sådan at vi rent faktisk kan få sat gang i at omsætte de fine ord til virkelighed. For hvis vi mener, at vi for alvor skal til at lave et paradigmeskifte i den måde, vi tænker på i de nordiske lande, altså at vi som politikere, erhvervsliv og organisationer osv. skal til at tænke nordisk frem for nationalt, så kræver det altså en meget stor indsats af os alle,

og det kræver, at vi konkret får sat nogle projekter i gang, hvor man kan se, at det faktisk giver en gennemslagskraft.

Så er det vigtigt, som hr. Kristen Touborg også var inde på, at vi finder nogle måder at få sagt det her på, hvor det bliver meget klart, at det, vi ikke ønsker, er, at Norden skal stå som vinder og andre dele af verden som tabere. Tværtimod er det, vi skal arbejde for, at vi kan finde nogle måder, hvorpå både Norden og andre dele af verden kan stå som vindere. Det er jo også derfor, at vi i Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe har arbejdet med det forslag om, at noget af det konkrete, vi kan sætte i gang, er en mærkningsordning.

Ligesom Norden var med til at markedsføre Svanen og få sat hele spørgsmålet om bæredygtighed i forhold til natur og miljø på den globale dagsorden, så er der behov for, at vi får sat en ny global dagsorden om social bæredygtighed. Det er ikke godt, heller ikke for Nordens image, når vi kan læse historier i avisen om, at batterier, der er mærket med svanemærket, og som altså miljømæssigt er i orden, er produceret af arbejdere, der bliver forgiftet af deres arbejde. Der er vi nødt til at gå ind og lave en mærkning, der sikrer, at man kan købe produkter, hvor arbejderne ikke er blevet forgiftet, og hvor der ikke er tale om børnearbejde osv., men hvor de er produceret på en ansvarlig måde. Det vil være en rigtig god måde at vise, at vi mener et Norden som vinderregion, hvor man også gør andre regioner til vindere, på.

Så er det jo spændende at se, hvad det er for nogle ting, der er peget på i debatoplægget som dem, der har været afgørende for, at Norden klarer sig så godt, nemlig hele vores velfærdsmodel. Det er jo sjovt, at noget af det, der lægges vægt på, er, at vi har en høj grad af lighed, samtidig med at vi i Danmark har en regering, der gør, hvad den kan for at skabe større ulighed, og vi nu også har fået en ny regering i Sverige, der arbejder for større ulighed og har tænkt sig at lave skattelettelser for de rigeste og sænke satserne for de fattige.

Det bliver spændende at se, når vi skal diskutere det på sessionen, om man faktisk mener de ord, der står, og som man går ud pænt og siger, nemlig at det på det nordiske område er vigtigt med lighed, eller om man ikke vil være med til at gennemføre det på det nationale område, men tværtimod gør det stik modsatte. Det hjælper ikke noget, at man vil sælge en velfærdsmodel, hvis man samtidig er i gang med at afvikle den.

En anden ting er, at hvis vi ønsker at være foregangsregion, så må det jo også gælde i den måde, vi organiserer os selv på, altså i forhold til de selvstyrende områder. Så er vi nødt til også at give de selvstyrende områder ret til at blive selvstændige medlemmer, sådan som de ønsker.

Jeg mener også, at det er vigtigt at tage den politiske og den sikkerhedspolitiske debat om, at hvis vi rent faktisk mener, at det er vigtigt at have et stærkt Vestnorden som en del af det nordiske samarbejde, så er det ikke bare noget, vi skal sige, så er vi også nødt til at give Vestnorden mulighed for faktisk at være med i det nordiske samarbejde, så er vi nødt til at give Færøerne og Grønland ret til at være med på lige vilkår.

Kl. 15.20

Hvis vi ikke giver den mulighed, er jeg bange for, at vi risikerer, at der vil være en større og større tilbøjelighed i Vestnorden til at orientere sig mod Amerika og det amerikanske kontinent i stedet for mod Norden. Så også af den grund mener jeg at det er vigtigt, at vi støtter Færøernes ønske om at få selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Og vi vil klart arbejde for, at man skal have ændret Helsingforsaftalen.

Det er jo glædeligt, at alle partier nu siger, at de støtter Færøernes ønske om selvstændigt medlemskab. Desværre er der så nogle partier – og også regeringen – som sætter et men på, nemlig at det skal være inden for grundlovens rammer, uden at sige klart, hvad det egentlig betyder, altså hvad det så er, man gerne vil og ikke vil, og uden at sige klart, hvem det er, der definerer grundlovens rammer. Hvor stramme rammerne egentlig er i grundloven svinger jo ret meget og har udviklet sig meget gennem tiden.

Der sker ting i dag, som man ville have forsvoret kunne lade sig gøre inden for grundlovens rammer for 20 år siden. Når man i forbindelse med afstemningen om, hvorvidt Danmark skulle deltage i euroen, kunne sige, at Grønland og Færøerne godt kunne være fortsat med den danske krone, selv om Danmark gik over til euroen, jamen så er det jo ikke noget, man ville have forestillet sig for 20 år siden kunne lade sig gøre inden for rammerne af grundloven. Men der siger man altså i dag: Det kan sagtens lade sig gøre.

Vi hørte statsministeren sige i sin åbningstale, at regeringen støtter Færøernes ønske om at blive fuldt medlem af EFTA, som jo altså sidder og forhandler med EU, og hvor Danmark er med.

Det kunne være lidt sjovt at sige: Hvorfor kan det ene lade sig gøre inden for grundlovens rammer, mens det andet ikke kan? Jeg synes, det kunne være godt, hvis man begyndte at sige mere klart: Hvad er det egentlig, man ønsker Færøerne skal kunne politisk? Og lad os så komme så langt, som vi overhovedet kan. Vi ønsker altså, at Færøerne skal være fuldgældigt medlem – og Grønland og Åland, hvis de ønsker det.

En ting, som vi har prioriteret meget højt i flere år i Den Venstresocialistiske Grønne Gruppe i Nordisk Råd, er spørgsmålet om menneskehandel. Vi mener, at det er uhyggeligt, at vi i dag har en situation, hvor så mange hundredtusinde mennesker i verden bliver handlet; at den gamle slavehandel er blusset så meget op igen.

Noget af det, vi har arbejdet for, og som vi også mener vi er kommet langt med, er at få fokus på, at der ikke kun skal være et politimæssigt samarbejde, men også et socialt samarbejde, og at vi i høj grad har en forpligtelse til at tage os af ofrene for menneskehandel. Det er ikke bare udlændinge, der skal smides ud hurtigst muligt, men det er tværtimod ofre, der har været udsat for noget af det mest nedrige, man kan blive udsat for, nemlig som menneske at blive handlet, som om man var en vare. De mennesker har brug for at få massiv hjælp fra os, de har et krav på hjælp, fordi det er vores lande, de er handlet til.

Derfor glæder det mig også, at det er lykkedes at få vedtaget nogle rekommandationer i Nordisk Råd i fuld enighed om, at der skal være langt større støtte til ofrene, at der skal langt mere fokus på den sociale indsats.

Det var så et problem, at de ansvarlige ministre, da vi diskuterede det her i Folketingssalen i foråret, overhovedet ikke var bekendte med, at der var vedtaget en sådan rekommandation i Nordisk Råd. Og social- og ligestillingsministeren gjorde det nærmest til vores problem, at vi ikke havde fortalt hende, at der var vedtaget en sådan rekommandation. Det fik hende heldigvis til at undersøge sagen nærmere og få lavet et nordisk samarbejde med de andre ministre. Men det viser noget om de problemer, vi har med at få omsat de ting, vi vedtager i Nordisk Råd, til national politik.

Bare for at give et sidste eksempel på nogle af de problemer, vi har i Nordisk Råd, vil jeg sige, at der jo her på sessionen i næste uge skal vedtages en sprogdeklaration om, hvor vigtigt det er med de nordiske sprog, hvor vigtigt det er, at vi holder fast i at bruge de nordiske sprog. Samti-

dig var der altså et Ministerråd, som havde tænkt sig, at vi skulle behandle en større nordisk handlingsplan om mad og ernæring på engelsk. Det lykkedes os ved at sætte hælene i i sidste øjeblik at få igennem, at den bliver oversat og vil foreligge på nordiske sprog; men det viser noget om de problemer, der også er med at få vores beslutninger til at trænge igennem i vores egne kredse.

Derfor vil jeg komme med en meget kraftig opfordring til, at vi gør langt mere i alle de sammenhænge, vi er i, for at de beslutninger, vi træffer, faktisk også bliver gennemført og giver afsmittning i den debat, vi har nationalt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Den sidste ordfører er hr. Høgni Hoydal.

Kl. 15.25

Høgni Hoydal (TF):

Jeg vil også give ministeren den anerkendelse at sige, at det er en grundig og klar redegørelse, som ministeren og hendes embedsfolk har formuleret, og den indeholder i visse dele også gode visioner for det nordiske samarbejde. Lad mig også huske at takke Nordisk Råds præsident, hr. Ole Stavad, og den danske delegation for den støtte, der har været til den færøske ansøgning om selvstændigt medlemskab.

Som flere af ordførerne har fremhævet, ynder vi i det nordiske samarbejde at understrege, at det nordiske samarbejde udspringer af et folkeligt samarbejde, som er unikt i internationale fora. Det er altså vokset ud af kulturelle og menneskelige værdier, og derefter har man bygget en økonomisk, en politisk og en juridisk overbygning oven på det folkelige. Det står jo i grel modsætning til f.eks. EU, som startede med en økonomisk overbygning, siden en juridisk og en politisk overbygning. Først senere prøver man så at garnere det med et folkeligt element, et demokratisk element og nogle kulturelle symboler.

Det er jo rigtigt, at det nordiske samarbejde er unikt og er bygget på folkenes ligestilling og på folkenes samarbejde, og jeg synes jo, vi skal tage det på disse ord, der altid udtales i skåltaler. Det er just derfor, at Færøerne gentagne gange har søgt om at blive fuldt ligestillet medlem af Nordisk Råd, af Nordisk Ministerråd og af alle nordiske overenskomster, fordi det færøske folk er et af de nordiske folk, en af de nordiske nationer. Vi mener, at en fuld ligestilling af det færøske folk – og af det grønlandske og ålandske, hvis de ønsker det – vil gøre Norden større, vil gøre

Norden stærkere, og vil give flere ansvarlige aktører i det nordiske samarbejde.

Som fru Line Barfod nævnte, kan de nordiske lande virkelig udgøre en foregangsregion i verden, hvis man vedtager at ændre Helsingfors-traktaten, så disse folk, der endnu ikke har etableret sig som en stat, også kan deltage på fuldt ligestillede vilkår i det nordiske samarbejde.

Jeg vil appellere til, at man ikke stirrer sig blind på gammel statslig logik eller på gamle statslige magtbalancestrukturer, men at man simpelt hen tager det nordiske samarbejdes udspring på ordet og siger, at de nordiske folk kan samarbejde på ligeværdigt grundlag.

Færøerne ligger jo midt i Norden, præcis midt i Norden geografisk. Hvis man sætter en passer ned på Færøerne og tegner en ring, så får man hele Norden med det enorme område, der strækker sig helt fra Qaanaaq eller Thule, til Finland og til den sydlige del af Danmark. Vi mener jo også, at Færøerne kulturelt set ligger i centrum af Norden. Der blev lavet en undersøgelse for nylig om, at de færøske unge er dem, der bedst kan forstå de andre nordiske sprog. Og vi har jo også i vores kulturpolitik satset bevidst på, at man får et dagligdags kendskab til de nordiske sprog, godt nok bortset fra grønlandsk og finsk, som vi ikke mestrer, men de andre kan vi klare os så rimeligt på.

Grunden til, at vi ønsker færøsk medlemskab, er ikke, at vi synes, at Færøerne skal modtage noget, eller at Færøerne er noget specielt. Det er, fordi vi mener, at et selvstændigt færøsk medlemskab af Nordisk Råd også vil være med til at styrke de fællesnordiske satsninger. Som også fru Line Barfod nævnte, styrker vi Vestnorden, hvis Grønland og Færøerne bliver selvstændige aktører. Dermed får vi sat fokus på nogle ting, der ikke er specifikt vestnordiske, men som de vestnordiske lande kan give som input til det nordiske samarbejde. Jeg kan bare nævne miljøet, havmiljøet, klimaændringerne, bæredygtigheden, sproget, kulturen og velfærdsløsningerne, som måske er alternative i forhold til de skandinaviske landes osv. Det vil sige, at disse nye aktører kan give noget til det nordiske fællesskab og ikke bare skal være nye aktører, som modtager noget fra de andre nordiske lande.

Jeg mener jo af et ærligt hjerte, at det nordiske samarbejde trænger til en saltvandsindsprøjtning. Den kan komme mange steder fra, men den kan bestemt også komme fra de vestnordiske lande og det vestnordiske område. Derfor er jeg glad for, at Vestnorden og det vestnordiske

samarbejde bliver fremhævet både i ministerens redegørelse og, som vi har hørt det i dag, af Nordisk Råds præsident.

Kl. 15.30

For nordisk samarbejde byggende på sit folkelige grundlag er vel set i globalt perspektiv blevet en slags familiesammenkomst. Det er her, vi hygger os, det er her, vi har et menneskeligt sammenhold og gode kontakter, mens vi så overlader den hårde politik, hard core politics, til EU og andre internationale fora, og så sidder vi tilbage i det nordiske med de mere bløde værdier.

Det er fint nok, men problemet er jo, at familiesammenkomster også kan blive temmelig konfliktsky, og at vi derfor aldrig får de helt store politiske debatter, men mest debatterer det, vi er fuldstændig enige om, og som vi nemt kan formulere os ud af.

Jeg mener, at det nordiske samarbejde både på ministersiden og på parlamentarikersiden også bør tage nogle af de hårde politikområder op og styrke den side af det nordiske samarbejde. Jeg kan bare nævne spørgsmål som udlændingepolitik, Irakkrigen og civile rettigheder – vi ved jo, at der er visse lande i Norden, som ikke er selvstændige, der f.eks. nægter homoseksuelle deres rettigheder, og det er absolut ting, man burde kunne diskutere i en fællesnordisk sammenhæng – økonomisk vækst og skattepolitik, integration, ulandspolitik osv.

Jeg tror, at det er ved at tage disse emner op både på ministersiden og på parlamentarikersiden, at vi kan styrke det nordiske samarbejde, så det ikke bare bliver familiesammenkomsten, hvor vi ikke tør tage de hårde problemer op.

Der er flere, der har nævnt, at grunden til, at det har kørt så hårdt på med den her færøske ansøgning om fuldt medlemskab, er, at det er af fællesnordisk interesse. Vi har set, at der længe har været en tendens til splittelse mellem Østnorden og Vestnorden, og denne splittelse omfatter i dag både de lande, som er inden for EU, og dem, der er udenfor. Derfor er de initiativer, der er taget sporadisk, vigtige for at samle Norden igen. Men jeg tror, som fru Line Barfod også sagde, at den bedste måde at styrke Vestnorden og det vestnordiske samarbejde med resten af Norden på altså er at få flere selvstændige aktører i den vestnordiske del af Norden. Det vil styrke balancen.

Lad mig til slut understrege igen, at jeg er glad for den støtte, som den danske delegation, præsidenten og regeringen i visse perioder har

givet den færøske ansøgning. Jeg er lidt ked af den her tilbagespoling, der nu er kommet, og som betyder, at man parkerer spørgsmålet i juridiske genvordigheder, for jeg troede, vi alle sammen var enige om, at den ekspertudredning, der kom om den færøske ansøgning og muligheden for at gennemføre den, rimelig klart konkluderede, at det selvfølgelig er et politisk spørgsmål, om de i dag fem selvstændige nordiske lande, der har underskrevet Helsingforsaftalen, vil ændre den sådan, at også de aktører, der endnu ikke har etableret sig som selvstændige stater, kan blive ligeværdige medlemmer.

Det er altså et rent politisk spørgsmål, og jeg har meget svært ved at se, hvordan den danske grundlov kan udgøre et problem i den sammenhæng. Det er ikke for at være fræk, men jeg har prøvet at spørge: Hvor i den danske grundlov står det, at Færøerne ikke kan være medlem af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, hvis de fem lande er enige om det? Det står jo ingen steder.

Så jeg vil bare inderligt appellere til, at man kommer tilbage på det politiske spor igen og ikke lader det forblive parkeret hos jurister – som jo også har skiftet mening undervejs; vi ved jo, at vi kan få forskellige udlægninger af den sag.

Til slut vil jeg bare ønske os alle sammen en god session. Jeg er glad for, at vi også får debatteret spørgsmålet om Vestnorden og den færøske ansøgning på sessionen, og jeg håber, vi kan holde det på et principielt plan, altså at det her ikke er et ønske om, at Færøerne skal have en særstilling eller skal opfattes som noget unikt i det nordiske samarbejde, men at det simpelt hen er et spørgsmål om at styrke den nordiske dimension og at lade Norden blive en foregangsregion, også når det gælder folkeretlig anerkendelse og ligestilling, som jo var det nordiske samarbejdes udspring fra begyndelsen af.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Så er det ministeren for nordisk samarbejde.

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Tak for de mange anerkendende og konstruktive ord om redegørelsen. Jeg skal spare Folketinget for sådan at stå og holde en lang tale om, hvad det er, der står i redegørelsen; den ligger der nu, og alle har forholdt sig vældig konstruktivt til den. Det vil jeg gerne kvittere for og også sige

tak for de mange bemærkninger til det gode samarbejde. Det kan jeg helt gengælde. Jeg synes, der er en meget god dialog, og jeg synes også, der er en tillidsfuld dialog.

Kl. 15.35

Derfor synes jeg også, at det er vigtigt, som vi har hørt i nogle af de senere indlæg, bl.a. fra hr. Kristen Touborg og fru Line Barfod, at der er eksempler på, at der netop er denne gensidige dialog. Vi kan ikke bare forudsætte, at hinanden ved en masse ting, som vi ikke nødvendigvis ved. Det er vigtigt, at der også både på det formelle og det uformelle plan hele tiden er en mulighed for at minde hinanden om dette eller hint og gøre det ud fra en fælles erkendelse af, at det ikke kun er den ene parts opgave at sørge for det, hr. Allan Niebuhr talte om: synlighed i det nordiske. Det er både den danske delegations og parlamentarikerens såvel som ministrenes rolle, og jeg synes, der har været mange tilkendegivelser af – også i indlæggene herfra – at man netop ser det som en proces, vi er sammen om at have ansvaret for.

Den eneste smule malurt i bægeret, der måske var, kom fra hr. Ole Stavad, der sagde, at den årlige redegørelse måske var blevet noget teknisk. Det kan jeg såmænd godt være enig med hr. Stavad i, for sådan er det jo, når man indhenter forskellige bidrag fra mange ministre, der hver især er ansvarlige for noget og gerne vil have det med, og så kan man i hvert fald risikere, at sådan en redegørelse bliver lang. Det vil jeg gerne indrømme. Jeg synes også, at man godt kunne overveje, om man skal gøre formatet kortere. Den pointe vil jeg gerne tage med.

Men jeg synes nu ikke, at hr. Ole Stavad har ret i, at der ikke er mange politiske ting. Det er selvfølgelig sådan, at når det bliver spredt meget ud, skal man måske lige kigge efter dem. Jeg synes faktisk, der er rigtig, rigtig mange meget konkrete ting, hvor Danmark har sat og vil sætte nordiske fingeraftryk.

Det er klart, at det med det administrative, moderniseringsprocessen og budgetprocessen fylder meget, fordi jeg er af den faste overbevisning som samarbejdsminister, at hvis det nordiske samarbejde skal være levedygtigt, er det alfa og omega, at vi ikke giver op på halvvejen nu med hensyn til det, vi under det danske formandskab fik sat i gang med fokus på modernisering, de administrative gennemgange, hele budgetproceduren osv. Det er rigtigt, at det fylder, men det er, fordi det er et stærkt fokus for os

i samarbejdsministerkredsen for tiden, og jeg mener altså, at det er et stærkt fokus med rette.

Jeg synes så også, at en lang række andre prioriteringer fremgår af redegørelsen, f.eks. de selvstyrende områder, som jeg skal vende tilbage til, og spørgsmålet om grænsehindringer, og der er det da nok rigtigt, at hvor vi havde et meget stærkt fokus på det under Poul Schlüters formandskab, har nordmændene brugt deres formandskabsår til at prøve at se på, om man kan lave en pådriverordning, som de kalder det, og vi mangler endnu rigtig at se konkretiseringen af det.

Der er en ny strategi for frivillighedsarbejdet, som bliver fremlagt her til sessionen; der er informationsspredning om Arktis og miljø og klimaspørgsmålet, hvor man i den grad tager hensyn til de indstillinger, der er kommet fra Nordisk Råd; der er et nyt ngo-program udviklet for at støtte civilsamfund i Østersøområdet, i den grad også inspireret af de input, der er kommet fra Nordisk Råd; der er en konference i den kommende uge også på dansk foranledning om de sociale aspekter ved menneskehandel; der er etableret nordisk netværk vedrørende gmo; initiativer om fælles fokus på overvægt og fedme osv.

Jeg synes, der er rigtig mange initiativer – og også nogle, der peger længere frem – som fremgår af redegørelsen.

Men for lige at returnere den del af det lyttede jeg jo også spændt på, hvilke nye store visioner der så ville være i hr. Stavads indlæg, og der forstod jeg, at det var noget med, at vi skulle lade os inspirere af de andre nordiske lande med hensyn til at få kvinderne væk fra kødgryderne. Der er jeg nu helt tryk ved at Danmark er ganske godt med.

Så blev miljøområdet nævnt, og det må jeg jo sige er et af de områder – det fremgår også af redegørelsen – hvor der er et overordentlig tæt samarbejde, et tæt samarbejde omkring publicering af, hvad vi gør omkring miljøteknologi, fælles initiativer internationalt omkring kviksølv og fælles initiativer internationalt omkring kemi.

Klima blev nævnt. Og som hr. Allan Niebuhr også fremhævede det, er det jo et af de områder, der virkelig er fokus på i det nordiske. Jeg har selv opfordret til, at der kunne være sideevents nu her til sessionen i København specielt fokuseret på klima, og jeg forstår også, at det vil komme til at spille en rolle.

Jeg skal her i de kommende dage deltage i Arktisk Råd i Rusland, i Sibirien. Russerne skal herefter overlade formandskabet til Norge, og det betyder, at over de næste 3 gange 2 år har Norge, Danmark og Sverige formandskabet i Arktisk Råd, og der er det klart, at vi vil bruge det til at koordinere en fælles stærk indsats for i den grad at sætte klimaet på dagsordenen i Arktisk Råd.

Sådan kunne jeg nævne mange af de ting, hr. Ole Stavad foreslog. Kunne man forestille sig nationale forskningsmidler, som kunne være nogle, man også kunne allokere så at sige til universiteter og lærestalter i de øvrige nordiske lande? Det er da en interessant tanke, som jeg synes man kan udforske nærmere, men jeg kan i hvert fald sige, at i hele den budgetproces er NordForsk, altså netop forskningsindsatsen, jo noget af det, vi i fællesskab har valgt at prioritere allerhøjest i forhold til, hvad effektiviseringsgevinsterne bliver brugt til.

Kl. 15.40

Der blev nævnt noget om grænsehindringer. Det har jeg været inde på.

Til sidst til hr. Stavad, som helt konkret spurgte til Østersøsamarbejdet. Hvor er den danske regerings engagement blevet af? blev der spurgte. Jeg vil sige, at der er et meget stærkt engagement. Jeg mener, at det f.eks. kommer til udtryk ved, at flere af ministerrådene gerne inviterer baltiske kolleger – det gør vi f.eks. i mit eget Miljøministerråd – for at koordinere ting i fællesskab. Men jeg må så også bare konstatere, at det somme tider er svært, for om vi kan lide det eller ej, er balternes fokus i disse år, så relativt kort efter at de er blevet optaget i EU, meget vendt mod EU-samarbejdet. Men det skal jo ikke forhindre os i at gøre forsøget. Der er også hele frivillighedsprogrammet, som jeg har nævnt, og som er en central ting i forhold til Østersøregionen, lige så vel som man også kunne nævne University of the Humanities; det er jo et meget, meget centralt nordisk initiativ i Vilnius, hvor man virkelig også fokuserer på noget, der ligger lidt ud over det kernenordiske område.

Fru Anita Knakkegaard spurgte: Hvordan vil regeringen få nedsat antallet af nordiske lægestuderende? Det er jo et overordentlig relevant spørgsmål. Jeg kan sige, at regeringen umiddelbart efter sommerferien besluttede at nedsætte to hurtigtarbejdende arbejdsgrupper, og det skal tages bogstaveligt: Inden udgangen af næste måned skal de komme med nogle for-

slag til løsningsmodeller for de her problemer med henblik på, at de løsninger, vi finder frem til, skal virke allerede fra næste sommer, altså fra næste optagelsesår.

Den ene arbejdsgruppe skal komme med forslag til regulering af optaget af studerende med adgangsgivende eksamener fra andre lande til de videregående uddannelser i Danmark, og den anden arbejdsgruppe har fået til opgave at komme med nogle forslag til, hvordan vi kan justere bonusordninger, herunder det, der hedder Bonus A, og afdække, om – det var fru Anita Knakkegaard også inde på – indførelsen af en ny karakterskala kan medføre utilsigtede virkninger i forhold til optagelsessystemet.

Så det er altså noget, vi i den grad har sat fokus på. Vi har selvfølgelig også set tallene, og det udvikler sig temmelig voldsomt, og derfor har vi også allerede nu taget det op over for den nye svenske regering. Videnskabsministeren har i et brev til sin nye kollega Lars Leijonborg, undervisningsministeren i Sverige, straks anmodet om at få et møde, hvor det her skal på dagsordenen.

Tak til fru Bente Dahl for de pæne ord og den konstruktive tilgang. Og så synes jeg jo på baggrund af de diskussioner, vi havde sidste år, om, hvordan man skulle komme igennem med de ændringer, der var på kulturområdet, at det var rigtig interessant at høre fru Bente Dahls vurdering af, at det altså heldigvis er landet fornuftigt og på benene.

Hr. Kristen Touborg sagde: Vær vedholdende i forhold til budgettet. Og det løfte vil jeg gerne give også i forhold til det her med at være vedholdende, sådan at vi får et budget, der er til at læse. Jeg tror, at vi alle her i salen må erkende, at det ikke er verdens letteste opgave, og så er det jo i hvert fald en umulighed for temmelig mange andre at gå ind at overskue: Hvad er det for bevægelser, der sker, og på hvilke poster? Det arbejde er sat i gang. Så det løfte vil jeg meget gerne give.

Så vil jeg gerne have lejlighed til at vende tilbage til de bekymringer, der blev udtrykt omkring forbrugerområdet. Jeg kan forstå, at der er nogle spørgsmål på vej; jeg har ikke selv haft lejlighed til at se dem endnu.

På ét punkt, sagde hr. Kristen Touborg, er regeringen markant uengageret, og det var så det her med de selvstyrende områders rolle, og det kom fru Line Barfod og hr. Høgni Hoydal jo også ganske meget ind på. Der må jeg sige, at det synes jeg er en urimelig anklage.

Regeringen har sat det på dagsordenen i det nordiske samarbejde. Jeg tror ikke, jeg afslører større hemmeligheder fra hemmelige forhandlinger, hvis jeg siger, at de andre lande synes, vi har sat det overordentlig højt på dagsordenen. Og jeg kan sige, at det ikke er noget, som andre lande har stået sådan meget i kø for skulle fylde så meget. Det mener jeg faktisk at regeringen har arbejdet for, og jeg må sige til hr. Kristen Touborg, som i sit første indlæg til hr. Kristian Pihl Lorentzen sagde, at regeringen havde haft forskellige synspunkter, at nej, det har regeringen ikke; det har hr. Frederik Harhoff, men som bekendt er hr. Frederik Harhoff juraprofessor, han er ikke medlem af den danske regering.

Ingen skal være i tvivl om, at der er en række formelle barrierer for fuldgyldigt medlemskab for de selvstyrende områder, bl.a. på grund af den danske grundlov, men det skal ikke og vil ikke forhindre os i at arbejde for at fjerne, hvad der måtte være af praktiske forhindringer for, at de selvstyrende områder kan deltage på lige fod i samarbejdet. Det ved jeg også at de tilstedeværende medlemmer af den danske parlamentarikerdelegation til Nordisk Råd har hørt mig sige ganske mange gange, og man ved også, hvad det er, vi arbejder på.

Kl. 15.45

Vi har jo også i fællesskab, så vidt jeg da har fornemmet det, været enige om, at nu må vi have diskussionen på Nordisk Råds session i København, vi må have tilkendegivelserne også fra de andre nordiske lande, og derfor er lige netop det her spørgsmål jo blevet et selvstændigt tema på sessionen. Når vi så har det og det er overstået, vil regeringen følge op på det, så vi er klar til at videreføre diskussionen i december, når de nordiske samarbejdsministre mødes igen.

Jeg mener altså faktisk, at vi har sat en dagsorden her, og vi har tænkt os at følge den til dørs, og jeg er sikker på, at den også vil ende med et resultat, der gør, at der bliver nogle ændringer i forhold til, hvordan det fungerer i dag, et resultat, som forhåbentlig kan være til glæde for både Grønland og Færøerne. Der har jo også været en forståelse af, at vi skulle prøve så vidt muligt at være enige i rigsfællesskabet om, hvordan vi går videre i denne her sag.

Så vil jeg lige til sidst blot sige til fru Line Barfod, som mente, at der skulle være sådan en særlig pointe i, at ordet lighed kan forekomme i en redegørelse, som er udsendt af en konservativ minister, at der kan jeg nu berolige fru Line Barfod med, at der skam ikke behøver at være no-

get mærkeligt i det. Ligesom når der står respekt for natur og social medinddragelse, og at der er lav magtdistance, er det heller ikke noget, som venstrefløjen har patent på, men noget, som også Det Konservative Folkeparti hylder og ikke bare i redegørelser.

Jeg kan fortælle fru Line Barfod, at Danmark så sent som i dag er kåret til EU-mester i social udligning, så helt galt står det nu ikke til. Jeg mener, at disse nordiske styrkepositioner, som fremhæves i rapporten »Norden som global vinderregion«, faktisk har overlevet under såvel borgerlige som socialistiske regeringer i de forskellige nordiske lande. Jeg tror ikke, der er grund til at nære den store bekymring dér. Jeg synes hellere, vi skulle være enige om det, vi er enige om, nemlig at der er nogle karakteristika ved de nordiske måder at bygge samfund på, som altså resulterer i, at der er nogle ting, vi er rigtig gode til, f.eks. innovation, bl.a. fordi der kommer nogle selvstændige borgere, der ikke lider af unødigt autoritetstro ud af det.

Til allersidst vil jeg slutte med at ønske delegationen en god og konstruktiv og forhåbentlig også konkret session i København i næste uge, og jeg vil gerne slutte med også at takke vicepræsidenten og præsident Ole Stavad og hans sekretariat for det engagement og de kræfter, der er lagt i, at det skal blive en vellykket session. Jeg håber, det bliver en session, som ikke kun vil blive oplevet som vellykket af dem, der deltager i den, men som også udadtil vil vise, at det nordiske samarbejde bestemt ikke er fortid, at det også har rigtig mange bud på, hvordan vi kan have noget at være sammen om også i nutiden.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak. Der er lige nogle enkelte spørgsmål. Den første bliver hr. Frode Sørensen.

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Tak til ministeren for redegørelsen.

Om en uge skal vi jo bl.a. også diskutere sprog, vi skal diskutere sprogdeklaration. Når vi i Nordisk Råds uddannelses- og kulturudvalg har møder, har vi stort set altid ret indgående drøftelser om de nordiske sprog, og ordet domænetab er et ofte nævnt ord. Somme tider kan vi udtrykke en vis form for bekymring, når nordiske fusioner virksomheder imellem medfører, at man gør engelsk til forretningsprog.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun er enig i, at engelsk for os danskere jo er og bliver et praktisk hjælpesprog.

Når jeg spørger på den her måde, er det, fordi jeg, når jeg ser i rapporten under Nordplusprogrammerne, mener at kunne læse, at man der får en anbefaling af, at man nu bør indføre engelsk som et fælles sprog. Jeg vil da gerne høre ministeren, om hun mener, at det vil være rimeligt, at man på Nordplusområder, som har med skoleudveksling at gøre, nu skulle til at indføre engelsk som sproget, eller om det er en misforståelse, at jeg læser det på den måde.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Jeg vil sige, som jeg også havde lejlighed til at sige til Foreningen Nordens repræsentantskab for nylig, hvor hr. Frode Sørensen også hørte mig sige det: Jeg mener, at det, at der stadig væk tales nordisk, når nordiske folk mødes, er fuldstændig centralt.

Vi kan stå her og tale om det ene og det andet og det tredje samarbejde på politisk plan mellem politikere og organisationer og myndigheder og sådan noget, men i sidste ende lever det nordiske og den nordiske tanke og den nordiske idé ved, at der også er et fællesskab udi det sproglige.

Det skal man være opmærksom på ikke giver sig selv i den nye generation så meget, som det måske gjorde tidligere, men jeg synes, at det er utrolig vigtigt, og derfor synes jeg også, det er vigtigt med den deklaration, der er lagt op til, hvor det jo også står klart, at der fortsat skal være undervisning i hinandens sprog.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Jeg er glad for ministerens tilkendegivelse, og derfor skal jeg lige hoppe over til noget lidt andet.

I redegørelsen kommer ministeren også ind på det meget vigtige samspil, der er mellem frivillighedssektoren og den offentlige sektor i Danmark. Og jeg vil da gerne sige, at vi er mange, ikke mindst også i Foreningen Norden, der var glade for de muligheder, vi fik under det danske formandskab, for at have drøftelser og konferencer omkring hele frivillighedssektoren.

Men jeg vil egentlig meget, meget gerne spørge ministeren: Hvordan kommer vi så videre?

For én ting er jo, at vi har haft nogle udmærkede drøftelser og mange gode ideer, men det var jo i 2005. Hvordan kommer vi nu videre i måske ikke så meget 2006, men i 2007?

I rapporten er det nævnt, at der skulle være en konference i september 2006; der er ikke nævnt noget om resultatet af den. Hvis ministeren ved lidt om det, kunne det da være interessant lige at høre.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Det sidste er jeg ikke opdateret på, men jeg kan sige, at der jo stadig væk er et frivillighedsprogram, og der er stadig væk ressourcer til at lave nogle ting inden for frivillighedsprogrammet. Så jeg synes jo det er fint, hvis også Foreningen Norden spiller konkret ind med nogle ønsker til, hvordan man følger op på det.

Jeg mener igen, at det nordiske lever ved, at mennesker mødes på kryds og tværs. Det er der, der skabes noget identitet. Det er der, der i sidste ende skabes legitimitet også til, at det nordiske i politisk forstand fortsat er noget, der skal prioriteres.

Så jeg håber, vi kan fortsætte den gode dialog, også gerne med helt konkrete input til opfølgning.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg var egentlig lidt usikker på, om ministeren svarede på hr. Frode Sørensens første spørgsmål om Nordplusprogrammet. Når balterne kommer med i samarbejdet, kan jeg godt forstå, at man også er nødt til at overveje noget sprogligt, men for den del af Nordplussamarbejdet, den kasse, om jeg så må sige, som man kan kalde Nordplussprog, og som er en selvstændig del under Nordplussamarbejdet, er det altså lidt afgørende, og jeg synes, det ville være næsten katastrofalt, hvis man dér gik over til engelsk.

Jeg skal bare lige være sikker på, at det var det svar, hr. Frode Sørensen fik, at der fastholder man i det, vi kalder Nordplussprog, de nordiske sprog, og går ikke over til engelsk.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Ja, det mener jeg må ligge i fuldstændig logisk forlængelse af det, jeg sagde, men jeg er glad for, at hr. Ole Stavad præciserer, hvad det var, jeg

sagde. Ja, det mener jeg selvfølgelig. Ligesådan det eksempel, fru Line Barfod nævnte. Hvis man har en rapport, der er lavet om et eller andet, vi er supergode til i Norden, kan det jo godt være, den også skal oversættes til engelsk, hvis vi gerne vil ud i verden og fortælle om den, men selvfølgelig skal den kunne findes på et nordisk sprog. Og hvis man mødes i NordForsk, hvis man mødes i Nordplus, hvis der et udvekslingsprogram, så skal sproget, hvor det overhovedet er muligt, og hvor det ikke ekskluderer andre, selvfølgelig være nordisk.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Nu nævnte ministeren, at det ikke var regeringen, der havde udlagt de juridiske problemer i forbindelse med et selvstændigt færøsk medlemskab eller de selvstyrende områders selvstændige medlemskab, og nævnte, at Frederik Harhoff ikke er medlem af regeringen.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om der har været kontakt til Frederik Harhoff fra Udenrigsministeriets jurister, efter at ekspertrapporten kom frem, og om man blandt ministeriets jurister deler Harhoffs nye udlægning af forholdene.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Hvorvidt der har været kontakt, kan jeg ikke svare på. Jeg aner ikke noget om det og har heller ikke interesseret mig for det.

Men jeg kan sige, at det jo var efter en fælles forståelse også i samarbejdsministerkredsen, at der fra forskellige lande kom nogle eksperter, der blev inviteret til at lave udredningsarbejdet. Det var en diskussion, vi havde: Skulle man gøre det som sådan en ren embedsmandsting, eller skulle man invitere hvem, der nu måtte være at få øje på i de forskellige lande? Derfor er der jo et svensk bidrag, og der er et dansk bidrag osv., og det står for de pågældendes egen regning.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Det, jeg egentlig vil frem til, er at spørge ministeren ligeud, om ministeren er enig i den oprindelige ekspertrapport, der konkluderede, at der ikke var nogen juridiske problemer, men at det var et politisk spørgsmål, eller om man henholder sig til det notat, der er kommet senere, fra den ene af de jurister, der var med i ekspertgruppen.

Altså, hvilket af dokumenterne vil man henholde sig til i den danske regering: Er det den oprindelige ekspertrapport, eller er det det nye notat, der foreligger?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Jeg mener ikke, at hr. Høgni Hoydal udlægger rapporten rigtigt, for rapporten siger jo forskellige ting. De forskellige eksperter osv. siger lidt forskellige ting.

Nu står jeg ikke lige med den her, men efter hukommelsen er der jo nogen, der siger: Ja, det kræver sådan og sådan og en ændring af Helsingforsaftalen. Mens andre siger: Nej, det vil ikke være nødvendigt. Der er jo forskellige synspunkter. Det er jo ikke sådan, at man bare kan slå op i den udredning, og så har vi alle sammen et facit på, hvad der skal gøres.

Det, der står helt fast, er, at hvis man skal ind og ændre Helsingforsaftalen, skal det ske i enighed mellem de forskellige medlemslande, og det er sådan set der, den største og den første barriere er nu, for som jeg startede med at sige før, er der jo en række lande, som ikke har det samme, lad os bare kalde det engagement i denne sag, som Danmark har, og som synes, at det her ærlig talte er en bøvet og besværlig sag, og hvorfor skal vi nu til at kigge på det? Det tilsagn, jeg gav før, er jo, at vi holder fast i, at det her skal vi følge til dørs forhåbentlig i en fortsat god dialog både med Færøerne og Grønland.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg forstår nu på ministeren, at spørgsmålene vedrørende ressourcer til det nordiske forbrugersamarbejde, som vores gruppe har fremsendt, ikke er kommet til ministerens kendskab endnu, og derfor må vi tage den debat efterfølgende på et andet tidspunkt.

Men jeg har et andet spørgsmål, jeg godt vil stille til ministeren. Det vedrører Nordplus Junior-ordningen. For få år siden var det Foreningen Norden, der administrerede den ordning meget vel og godt, og det var meget velfungerende. Det blev en anden ordning, man gik ind på. Jeg skal lade være med at gå ind i, hvor godt den fungerer nu, men vil spørge ministeren, om det, når der bliver revision af ordningen nu her i 2007, da sikres, at der bliver nogle udbudsbetingselser, sådan at også Foreningen Nor-

den vil få mulighed for at komme ind og varetage den ordning.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Det sidste vil jeg gerne overveje. Det tør jeg ikke stå her bare sådan og sige at vi gør. Der kommer formentlig en ordentlig evaluering af det, og så kommer der vel også nogle indstillinger ud af det, som går på: Hvordan har det fungeret, og er der noget, der skal justeres fremover? Det, hr. Kristen Touborg nævner, kan da være en mulighed, men om det er det, synes jeg man må afvente evalueringen for at kunne vurdere.

Så omkring det nordiske forbrugersamarbejde: Jeg sagde bare stiltødt til hr. Kristen Touborg før, at de spørgsmål, han refererede til heroppefra, altså ikke er nået frem til mig, men jeg kan dog sige så meget, at det nordiske forbrugerområde jo faktisk er et af de områder, der virkelig har fået, jeg havde nær sagt, om ikke alt, hvad de har bedt om, men vel i virkeligheden de forskellige ressourcer, som de har efterlyst, og derfor er det jo også et af de områder, der har taget flest af de frie midler.

Så jeg mener sådan set, at vi har gjort den frygt, der var sidste år, til skamme. Der var jo en frygt for, at omlægningen, moderniseringen, nedlæggelsen af ministerrådet for forbruger- og konsumentspørgsmål ville føre til en udvanding af det, men det er der foreløbig intet som helst der tyder på. De har gang i rigtig mange aktiviteter. Og jeg kan da i hvert fald sige til hr. Kristen Touborg, at der også er udsigt til, at de selvfølgelig også får penge i det kommende år.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Hr. Touborg endnu en gang ..? Det ønsker han ikke. Så er det fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det var selvfølgelig rart at høre, at ministeren siger, at hun går ind for lighed. Det er jo en væsentlig debat i øjeblikket. Det, der så undrer mig, er, at ministeren samtidig er med i en regering, som giver skattelettelser i toppen og skærer ned på de penge, som folk i bunden har.

Derfor vil jeg gerne høre, om ministeren og regeringen ønsker at styrke de områder, der er peget på i debatoplægget »Norden som global

vinderregion«, altså også i det danske samfund ønsker at styrke ligheden, tilliden osv., eller om man vil fortsætte sin hidtidige politik med at lave større ulighed, med at indføre flere kontrolforanstaltninger osv.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Man kan sige, at en nordisk redegørelsesdebat, som nogle måske allerede synes kommer vidt omkring, kommer da i hvert fald nu endnu længere omkring.

Jeg kan sige, at det her med at skabe selvstændige mennesker, mennesker i uddannelsessystemet, som tør sige fra – det her med den lave magtdistance, jeg talte om – mennesker, som tør sætte spørgsmålstejn ved det bestående, er for mig at se en meget, meget vigtig grund til, at Norden ligger i top innovationsmæssigt, og det mener jeg da at vi på alle ledder og kanter styrker i vores uddannelsessystem.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er fuldstændig enig i, at det er meget vigtigt at have selvstændige mennesker, der kan stille spørgsmål og ikke bare accepterer det, der bliver sagt fra oven. Det er også derfor, jeg synes, det er vigtigt, hvis man faktisk mener, at det er det, vi skal styrke i de nordiske lande, at man så også vil forpligte sig til, at det er det, man arbejder for i de enkelte lande. Det hjælper jo ikke meget, at man, samtidig med at man på den ene side står med et debatoplæg og siger, at det her er man blevet god på, på den anden side fører en politik, der gennemfører det stik modsatte, hvor man bl.a. skaber større ulighed i samfundet, når nu debatoplægget peger på, at større lighed er noget af det, som har været med til at gøre os stærke.

Kl. 16.00

Derfor synes jeg, det har ret meget med en nordisk redegørelsesdebat at gøre, når det er det, vi diskuterer på nordisk plan i øjeblikket. Hvis det er det, vi vil ud og arbejde for i resten af verden, så er vi jo nødt til også at ville gøre det herhjemme. Og derfor synes jeg, det er interessant, om regeringen faktisk vil ændre sin politik og styrke de områder, der er peget på i debatoplægget.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard):

Som jeg startede med at sige, er Danmark faktisk i dag i en meget grundig, forstår jeg, tysk undersøgelse udnævnt til at være europamester udi social lighed. Derfor er det her jo en gigantisk stor debat, som fru Line Barfod godt ved ikke giver mening at hun og jeg tager her på to gange et minut hver. Og jeg kan i hvert fald bare sige, at for mig at se er det absurd at sige, at den nordiske styrke og det nordiske særkende skulle hvile på, at der kun er én måde at skruer skattesystemet sammen på, nemlig lige præcis den måde, Danmark har valgt i 2006. Efter min bedste overbevisning er det nonsens.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ministeren. Så har hr. Ole Stavad ønsket ordet i anden ordførerrunde.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt tillade mig at komme med et par supplerende bemærkninger til det, der allerede er sagt. Først vil jeg sige, at med hensyn til de selvstyrende områder og hele denne diskussion tror jeg at det er vigtigt, at vi i den danske delegation og i øvrigt også mellem den danske delegation og den danske regering holder fast på, at der har vi en fælles dagsorden, at der har vi et fælles mål. Og løsningen af de problemer, vi kan få med andre lande med hensyn til at nå det bedst mulige resultat, skal ikke forstyrres og forvirres af, at vi måske selv er anledning til at gøre det for besværligt.

Vi prioriterer det højt på sessionen. Det står på dagsordenen, når vi fra Præsidiet på tirsdag møder statsministrene fra alle de nordiske lande, som vi også gjorde sidste år, hvor det bl.a. var den danske statsminister i sin egenskab af formand, der fik sat dagsordenen ned i det rigtige spor. Vi får også mulighed for at drøfte det med statsministeren og selvfølgelig med vores samarbejdsminister på mødet med den danske delegation onsdag morgen. Og så tror jeg ikke, at vi skal spænde forventningerne til, at vi når nogle færdige eller store skridt videre under debatten på onsdag, hvor det er på sessionens dagsorden. Men det er vigtigt, at vi får mulighed for der at få en status og også får mulighed for at gøre bemærkninger.

Den ambition, jeg i hvert fald har som formand for den danske delegation og med fuld rygdekning fra hele rigets delegation, det vil

sige også fra de færøske og de grønlandske medlemmer, er, at vi driver den her sag frem på en måde, så vi forhåbentlig kan konkludere på den, når vi kommer frem til sessionen næste år i oktober. Det er den ambition, jeg har.

Så vil jeg godt gøre den bemærkning til samarbejdsministeren, at hun jo ikke må tage det, jeg sagde, fortrydeligt op, det var ikke for at være ond, at jeg kom med de bemærkninger til redegørelsen. Men hvis jeg skal være en lille smule åbenhjertig, så er jeg nødt til at erkende, at jeg faldt i søvn midtvejs i redegørelsen – og da jeg vågnede, læste jeg selvfølgelig færdig. Jeg har den samme ambition, som ministeren gav udtryk for, om, at ud over at det nordiske samarbejde skal være noget vigtigt i en hel masse sammenhænge, så må det også godt være noget, der forstås af folk, der ikke sidder midt i det. Vi vil rent faktisk, når vi ser de opinionsundersøgelser, som er foretaget, få afdækket, at der er betydelige forventninger hos vore nordiske befolkninger til det nordiske samarbejde.

Og det er derfor, jeg bare så varmt og indtrængende vil komme med en opfordring: Lad os få alle de nyttige oplysninger, der er i den her redegørelse, og som ikke drejer sig om politikdelen, på et bilag, for vi har brug for dem. Men så vil jeg sige til ministrene, at de skal tvinge sig selv til at sætte den politiske dagsorden i regeringen, gerne i en form, så det også er forståeligt for nogen, der ikke sidder begravet dybt i det nordiske samarbejde, i Nordisk Råd eller i Nordisk Ministerråd. Det vil jeg håbe på.

Kl. 16.05

Så var den dagsorden, jeg forsøgte at sætte, sådan set ikke det eksempel, ministeren nævnte, med kvinderne der skulle væk fra kødgryderne; nej, den var, at vi mænd også skulle hjem til dem. Og når ministeren siger, at vi ikke kan lære noget af de andre på det her felt, vil jeg sige: Jo, det kan vi. Hvis ministeren går ind og ser den måde, man har indrettet barselorloven på i de øvrige nordiske lande, kan vi se, at mændene i langt større udstrækning tager barsel, fordi det ikke er noget, der ellers bare kan overføres til kvinden.

Det havde vi en stor diskussion om i sidste folketingsregningssamling. Det lykkedes ikke at overbevise regeringen. Jeg vil tro, at samarbejdsministeren måske ville være et af de regeringsmedlemmer, der ville kunne se klogskaben i at tænke i de baner. Derfor appellerer jeg bare til, at den nordiske samarbejdsminister også bruger sin styrke i regeringen til, at vi er konkrete med den

del af det, der er kendetegnet for det nordiske, nemlig ligestillingen, og at vi også tør bruge nogle redskaber, så vi kommer videre.

Så var der en række andre spørgsmål, som jeg var inde på, og som jeg går ud fra vi får lejlighed til at diskutere mere, men som jeg håber samarbejdsministeren vil tage en god snak med sin statsminister om inden tirsdag, så den danske regering vil være med til at sætte en stærk politisk dagsorden, som kan få stor betydning for udviklingen af det danske samfund i en nordisk, i en europæisk, i en global sammenhæng.

Der synes jeg vi har et ansvar. Vi har fantastiske muligheder, det gælder om at gribe dem, og der har vi altså brug for regeringen. Jeg kan ikke se, at der er noget behov for, at regering og Folketing skal slås om det her. Her burde vi kunne sætte en fælles dagsorden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

**9) Første behandling af lovforslag nr. L 35:
Forslag til lov om ændring af færdselsloven.
(Modulvogntog).**

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 5/10 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karsten Nonbo (V):

Dette lovforslag giver transportministeren bemyndigelse til at iværksætte et såkaldt storskalaforsøg fra den 1. februar 2007 vedrørende disse modulvogntog, i første omgang på motorvejene.

Og hvad er så et modulvogntog? Det er et almindeligt lastvogntog, hvor man i stedet for én sættevogn har to sættevogne eller en sættevogn og en påhængsvogn, således at man øger længden fra de nuværende ca. 18 m til ca. 25 m. Samtidig øger man akseltrykket fra 48 til 60 t – nej, jeg mener den samlede totalvægt fra 49 til 60 t. Man gør nemlig ikke det, at man øger akseltrykket, man får flere aksler med på vogntoget, således at akseltrykket ikke bliver forøget. Og derfor

går resultatet af det her lovforslag ikke ud over vejene.

Så kan man stille sig andre spørgsmål. Kunne det eventuelt gå ud over vognoverhalingen af personbiler på motorvejene? Og det gør det egentlig heller ikke, jeg vil sige tværtimod. Vi oplever alle sammen, at der på motorvejene kommer en række store lastbiler i første vognbane, og nu vil det blive sådan, at man i stedet for f.eks. tre almindelige lastvogntog får to modulvogntog. Dermed får man kun en standselængde mellem to modulvogntog, hvor man før fik to standselængder imellem tre lastvogntog. Det gør, at overhalingerne rent faktisk bliver kortere, når man skal overhale disse modulvogntog.

Så kan man spørge: Går det ikke ud over færdselssikkerheden at få sådan nogle store krabater på motorvejene? Nej, det gør det faktisk heller ikke. Tværtimod får man nu tre kølergitre lavet om til to kølergitre, og man får en foraksel mindre. Og det er jo som bekendt kølergitrene og forakselne, som giver de store ulykker; det er dem, man selvfølgelig rammer med først.

Det er jo netop et storskalaforsøg, som laves på motorvejene og nogle til- og frakørsler, og derfor kommer man slet ikke i karambolage med de bløde trafikanter. Nu siger forsøg fra Holland, at man regner med at spare mellem fire og syv færdselsdrab om året dernede. Det vil jeg næsten godt hævde at man ikke gør i Danmark af den simple grund, at det kan man faktisk ikke. Det er nemlig sådan i dag, at lastvogne på motorvejene har en meget, meget lille ulykkesfrekvens. Jeg har i min egen statistik, som laves via oplysninger fra Ritzau om over 80 pct. af færdselsulykkerne, kun kunnet finde et enkelt færdselsuheld i 2006 på motorvej, som en lastbil var skyld i, et enkelt i 2005 og et enkelt i 2004. Så der sker rent faktisk et, højst to uheld om året på motorvej, hvor man kan sige, at det er lastvognens skyld. Så vi er meget, meget langt nede, og det viser jo også, hvilke ansvarlige chauffører og vognmænd vi har med at gøre. Og det er også en af grundene til, at jeg ikke ser det store problem i det her.

Kl. 16.10

Man har indført modulvogntog i Sverige og i Finland, og man overvejer at indføre det og gør det på forsøgsbasis i Tyskland. Derfor skal vi også se at komme i gang, ellers risikerer vi jo, at meget trafik og dermed også meget industri og handel går uden om Danmark via færgeruterne mellem f.eks. Sverige og Tyskland. Derfor ser jeg og Venstre gerne, at vi kommer i gang. Det kan